

0

165.27.4

ก 27.4.0

การศึกษาความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับ
ของโรงเรียนสุนารีวิทยา

ปริญญานิพนธ์

ของ

ลักษณะ จรรจรัลโสฬส

13 ส.ค. 2532

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2531

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

167450

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน

(รศ.อัจฉรา สุCHARมณ)

..... กรรมการ

(ผศ.ประณต คำจิณ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รศ.อัจฉรา สุCHARมณ)

..... กรรมการ

(ผศ.ประณต คำจิณ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อ.ดร.นิยะดา ศรีจันทร์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ. ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ..4. เดือน ..ตุลาคม..... พ.ศ. ..531

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประณต แก้วฉิม และอาจารย์ ดร. นิยะดา ศรีจันทร์ ที่ได้ให้ข้อคิดและคำแนะนำในการทำวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ธรรมา ที่ได้แก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ และขอขอบพระคุณคณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงละเอียดปริญญานิพนธ์ ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ ปีการศึกษา 2530 ที่กรุณาให้คำแนะนำเพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ คณะครู และนักเรียนโรงเรียนสุนารัตวิทยา ที่ได้ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ ที่เป็นกำลังใจให้ตลอดมา ขอขอบคุณ พี่ ๆ น้อง ๆ คุณสุชาติ มณีฉาย คุณวิวัฒน์ รักษาเคน และเพื่อนร่วมเรียนทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จสมบูรณ์

ลักษณะ จรจรลโสฬส

สารบัญ

บท

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
	ความสำคัญของการวิจัย	4
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	ความวิตกกังวล	9
	ทฤษฎีความวิตกกังวล	10
	ประเภทของความวิตกกังวล	12
	สาเหตุของความวิตกกังวล	14
	ผลของความวิตกกังวล	17
	งานวิจัยเกี่ยวกับความวิตกกังวลด้านสังคม ส่วนตัว การเรียนกับอาชีพ ...	18
	งานวิจัยเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและสภาพของครอบครัว	
	กับความวิตกกังวลของนักเรียน	21
	งานวิจัยเกี่ยวกับผลการเรียนกับความวิตกกังวลของนักเรียน	22
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับนักเรียนหอพัก	24
	สมมุติฐานของการวิจัย	26
3	วิธีดำเนินการศึกษาครั้งนี้	28
	ประชากร	28
	กลุ่มตัวอย่าง	28

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล	32
การจัดกระทำข้อมูล	32
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
5 บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	54
บทย่อ	54
ความมุ่งหมายของการวิจัย	54
วิธีดำเนินการวิจัย	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
สรุปผลการวิจัย	55
อภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ	64
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	64
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	72

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	29
2	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ	38
3	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ	39
4	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง	40
5	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง	41
6	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ ที่มีสภาพของครอบครัวแตกแยก	42
7	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ ที่มีสภาพของครอบครัวไม่แตกแยก	43
8	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ ที่มีผลการเรียนต่ำ	44
9	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ ที่มีผลการเรียนปานกลาง	45
10	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ ที่มีผลการเรียนดี	46
11	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพัก ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน	47
12	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนไปกลับ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน	48

13	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพัก ที่มีสภาพของ ครอบครัวต่างกัน	49
14	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนไปกลับ ที่มีสภาพ ของครอบครัวต่างกัน	50
15	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียน หอพัก ที่มีผลการเรียนต่างกัน	51
16	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียน ไปกลับ ที่มีผลการเรียนต่างกัน	52
17	แสดงคะแนนเฉลี่ยและอันดับความวิตกกังวลแต่ละด้านของนักเรียนในแต่ละ สภาพแวดล้อม	53
18	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความวิตกกังวล	81
19	แสดงเกณฑ์ในการจำแนกนักเรียนตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ..	82

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพของสังคมไทยปัจจุบันกำลังอยู่ในระยะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านการศึกษา สังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ทำให้คนต้องปรับตัวอยู่ตลอดเวลา ผลจากสภาพเช่นนี้ทำให้บุคคลโดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นเกิดความวิตกกังวล กับข้อใจ เกิดปัญหาการปรับตัว มีปัญหาทางอารมณ์ ทำให้การดำรงชีวิตไม่ราบรื่น การแข่งขันมีมากขึ้น แคทเทิลและเลวิต (Cattell and Levitt. 2515 : 3 อ้างอิงมาจาก Cattell and Levitt. n.d.) กล่าวว่า ปัจจุบันเราอยู่ในยุคแห่งความวิตกกังวล ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดของ ซัลลิแวน (Sullivan) ที่ว่า มนุษย์คือสัตว์โลกที่เต็มไปด้วยความวิตกกังวล สิ่งแวดล้อมยิ่งเปลี่ยนแปลง ความวิตกกังวลก็ยิ่งเพิ่มขึ้น

ความวิตกกังวลมีลักษณะทั้งคล้ายคลึงและแตกต่างจากความกลัว ในด้านการคล้ายคลึงนั้น เซอร์เนย์ (พวงเพ็ญ เจียมปัญญาธิ. 2524 : 7 อ้างอิงมาจาก Horney. 1937) กล่าวว่า ทั้งความวิตกกังวลและความกลัวเป็นปฏิกิริยาของอารมณ์ที่มีต่อสภาพอันตราย ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อประสาทสัมผัสของร่างกาย และอาจทำให้เกิดปฏิกิริยาบางอย่างขึ้นได้ เช่น ตัวสั่น เหงื่อออก หัวใจเต้นแรง เป็นต้น บุคคลจะมีความรู้สึกอยากหลบเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงเมื่ออยู่ในสภาพเช่นนี้ ส่วนในด้านความแตกต่างนั้นเขาให้ความหมายของความกลัวไว้ว่า เป็นความรู้สึกทั่ว ๆ ไปที่ทุกคนมักจะประสบและรับรู้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ ตลอดจนมีปฏิกิริยาโต้ตอบอย่างได้สัดส่วนกับสภาพอันตราย ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้จะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวเฉพาะเมื่อเผชิญกับสภาพอันตรายเท่านั้น ส่วนในด้านความวิตกกังวล บาโซวิทซ์ (Basowitz. 1955 : 3 - 5) ให้ความเห็นไว้ว่า ความวิตกกังวลเป็นสภาพอารมณ์ที่เกิดจากแรงขับภายใน เป็นความรู้สึกที่ไม่ชัดเจน ไม่แน่นอน เลื่อนลอย สับสน บั่นป่วน ตึงเครียด ไม่สบายใจ และเจ็บปวด บุคคลจะมีความรู้สึกว่าตนเองถูกคุกคามข่มขู่จากเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น

จริง ๆ ก็ได้ ความรู้สึกเช่นนี้ทำให้มีปฏิกิริยาอย่างไม่ได้สัดส่วนกับสภาพอันตราย เนื่องจากนึกคิดสร้างมโนภาพเพิ่มเติมขึ้นเอง บุคคลไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างตนเองและสภาพการณ์แยกอันตรายออกจากตนเอง แยกสิ่งที่เกี่ยวข้องออกจากสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องและแยกความจริงออกจากความไม่จริง บุคคลใดที่ตกอยู่ในสภาพเช่นนี้จะมีความกังวลอยู่ตลอดเวลาว่ากำลังจะมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่น่ากลัวเกิดขึ้น แต่ไม่รู้ว่าสิ่งนั้นคืออะไรและมีสาเหตุมาจากอะไร ถ้าไม่สามารถทำให้ความรู้สึกเช่นนี้หมดไปได้ ความวิตกกังวลจะแผ่ขยายกว้างออกไปและรุนแรงขึ้นทุกที

เลวิต (Levitt. 1967 : 199) และ สไตน์ (Stien. 1957 : 120) มีความเห็นร่วมกันว่าสภาพความวิตกกังวลนี้ไม่เพียงแต่จะไปขัดขวางต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลทั้งในด้านส่วนตัวและด้านสังคมเท่านั้น แต่ยังไปเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตนเองทุก ๆ ด้านอีกด้วย เพราะความวิตกกังวลเป็นอารมณ์อย่างหนึ่งที่มีบทบาทต่อการปรับตัว และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรมและการเรียนรู้ ลินด์เกรน (Lindgren. 1950 : 15) ให้ความเห็นว่า ถ้าความวิตกกังวลนี้รุนแรงมากก็จะทำให้บุคคลสูญเสียสมรรถภาพที่มีอยู่ นอกจากนี้ เลวิต (Levitt. 1967 : 200) ยังกล่าวไว้ว่า ความวิตกกังวลสามารถบิดเบือนการรับรู้ให้ผิดไปจากความเป็นจริงได้ ดังนั้นการตอบสนองของบุคคลอาจจะออกมาในรูปที่ตรงข้ามกับความเป็นจริงที่ควรปฏิบัติ จึงอาจทำให้มีบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่ผิดแปลกจากคนปรกติได้ และเมื่อนักเรียนเกิดความวิตกกังวลขึ้น อารมณ์เช่นนี้ก็อาจจะไปขัดขวางมิให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนได้ เช่น ผลงานวิจัยของ สตีเวนสันและอดัม (Stevenson and Adam. 1969 : 24 - 28) พบว่าคะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์เป็นลบกับความวิตกกังวล นั่นคือ ถ้าระดับความวิตกกังวลต่ำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูง แต่ถ้าความวิตกกังวลสูงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต่ำ

ความวิตกกังวลของวัยรุ่นเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น เกิดจากการเจริญเติบโตทางกายซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก เกิดจากการสับสนในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง เกิดจากงานและกิจกรรมที่โรงเรียน เกิดจากความสัมพันธ์กับผู้อื่น และเกิดจากการเลือกอาชีพ (ปราณี รามสูต. 2528 : 23 - 32) นอกจากสาเหตุเหล่านี้แล้ว สภาพแวดล้อมของวัยรุ่นก็มักจะเกี่ยวข้องกับ ความวิตกกังวลในวัยรุ่นด้วย สภาพแวดล้อมดังกล่าวก็คือ สภาพที่นักเรียนพักประจำอยู่ที่โรงเรียน (หอพัก) หรือสภาพที่นักเรียนพักประจำอยู่กับครอบครัว (ไปกลับ) เพราะวัยรุ่นที่เป็นนักเรียนหอพัก

มักจะประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่ ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับ อาจารย์หอพักและเพื่อนฝูง ปัญหาการปรับตัวให้เคยชินกับกฎระเบียบอันเคร่งครัดของหอพัก และ ปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย ดังการศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตที่อยู่ประจำหอพักของวิทยาลัย วิชาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2516 ของ ประเทือง เกาจี่ (2517 : 105) ที่ พบว่า นิสิตประสบปัญหา และความต้องการด้านสวัสดิการ ทุนงานการโรง กิจกรรม และสนทนการ ในระดับมาก ส่วนปัญหาความต้องการด้านการบริการหอพัก ความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้ปกครองหอพัก และความสัมพันธ์กับเพื่อนในระดับปานกลาง ส่วนวัยรุ่นที่เป็นนักเรียนไปกลับก็มักจะพบกับปัญหาต่าง ๆ มากมายเช่นกัน ซึ่งได้แก่ ปัญหาการเดินทางมาโรงเรียน ปัญหาการมาโรงเรียนสาย ปัญหาการ ขาดเรียน ปัญหาทางด้านสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว และปัญหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัว ซึ่ง ออร์ (Orr. 1979 : 1907-B) พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการ ปรับตัวในด้านมโนภาพแห่งตนและความมั่นคงในอารมณ์ของวัยรุ่น

นอกจากสภาพแวดล้อมแล้ว ก็ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่คาดว่าจะสัมพันธ์กับความวิตกกังวลของ นักเรียน อันได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพของครอบครัว และผลการเรียนของ นักเรียน เพราะจากผลงานวิจัยของทิพวรรณ จันทรพิบูลย์ (2510 : 54 - 56) ที่ได้ศึกษา ถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัด จันทบุรี ผลปรากฏว่าปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนนั้นได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายใน บ้าน และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และพบอีกว่าฐานะ ของครอบครัวที่ต่างกันทำให้ลักษณะ ของปัญหาที่เด็กประสบแตกต่างกันด้วย ส่วน รุจ วรังษี (2515 : 39) ได้ให้ความเห็นว่า บิดามารดา และผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด ในด้านการดำเนินชีวิต และความ ประพฤติ สาเหตุที่ทำให้เด็กวัยรุ่นมีความประพฤติไม่เหมาะสม ก็เนื่องมาจากปัญหาด้านครอบครัว เช่น การแตกแยกหย่าร้างของบิดามารดา นอกจากนี้ แมนลีย์ (Manley. 1969 : 378 - 386) ยังพบว่านักเรียนที่เรียนดีกว่าจะสามารถปรับตัวได้ดีและมีความวิตกกังวลต่ำกว่านักเรียน ที่เรียนอ่อน

เนื่องจากความวิตกกังวลมีผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นมาก ซึ่งอาจจะมีผลร้ายต่อการพัฒนา บุคลิกภาพ และจากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับ ตลอดจนปัจจัยที่

คาดว่าจะสัมพันธ์กับความวิตกกังวล อันได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพของครอบครัว และผลการเรียนของนักเรียน จึงทำให้ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาความวิตกกังวลของนักเรียน โดยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับด้านสังคม ด้านส่วนตัว และด้านการเรียนกับอาชีพ ของนักเรียนหอพัก และนักเรียนไปกลับของโรงเรียนสุรนารีวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการสอนอยู่ ตามตัวแปร ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพของครอบครัว และผลการเรียนของนักเรียน เพื่อผลงาน วิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาโรงเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความวิตกกังวลโดยส่วนรวมและความวิตกกังวลแต่ละด้าน ระหว่าง นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ
2. เพื่อเปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อม (หอพักหรือไปกลับ) ตามตัวแปรภูมิหลังของครอบครัว และผลการเรียนของนักเรียน
3. เพื่อจัดอันดับความวิตกกังวลด้านต่าง ๆ ของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อม (หอพักหรือไปกลับ)

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความวิตกกังวลโดยส่วนรวมและความวิตกกังวล แต่ละด้าน ระหว่าง นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ
2. ทำให้ทราบความวิตกกังวลของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อม (หอพักหรือไปกลับ) ตามตัวแปร ภูมิหลังของ ครอบครัว และผลการ เรียนของนักเรียน
3. ทำให้ทราบอันดับความวิตกกังวลด้านต่าง ๆ ของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อม (หอพักหรือไปกลับ)

จากผลสำคัญของการวิจัยทั้ง 3 ข้อดังกล่าวข้างต้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์แนะแนว ตลอดจนอาจารย์ที่สอนวิชาการในการแก้ปัญหาของนักเรียนได้ตรงสาเหตุ และเข้าใจ นักเรียนดีขึ้น เพื่อจะได้พัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของนักเรียน นอกจากนี้ยัง ทำให้ผู้ปกครองของนักเรียนเข้าใจนักเรียนดีขึ้น เพื่อให้ได้ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในด้านการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน ซึ่งก็หมายถึงจะส่งผลให้การเรียนดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับของโรงเรียนสุรนารีวิทยา ปีการศึกษา 2530 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนนักเรียนหอพัก เท่ากับ 152 คน คือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 64 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 48 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน ส่วนจำนวนนักเรียนไปกลับ เท่ากับ 287 คน คือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 94 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 96 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 97 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบธรรมดา (Simple Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้วิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระมีดังนี้

2.1.1 สภาพแวดล้อม แบ่งเป็น

- หอพัก
- ไปกลับ

2.1.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว แบ่งเป็น

- ต่ำ
- ปานกลาง
- สูง

2.1.3 สภาพของครอบครัว แบ่งเป็น

- แยกแยก
- ไม่แยกแยก

2.1.4 ผลการเรียนรู้ของนักเรียน แบ่งเป็น

- คำ
- ปานกลาง
- ค

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความวิตกกังวลทางด้านสังคม ส่วนตัว การเรียนกับอาชีพ

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

มีรายละเอียดดังนี้

1. ความวิตกกังวล หมายถึง สภาพอารมณ์ซึ่งบุคคลรู้สึกไม่สบายใจ ถึงเครียดขาดความมั่นคงปลอดภัย หรือเกิดความกลัว เมื่อบุคคลถูกเร้าให้เกิดความรู้สึกหรืออยู่ในสภาพอารมณ์ดังกล่าวบุคคลจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น ห่มหมอง เศร้าซึม เกร็งเครียด หงุดหงิด อารมณ์เสียได้ง่าย กังวลใจ หวาดระแวง หวาดกลัว คิดฟุ้งซ่าน เป็นต้น

พฤติกรรมที่แสดงถึงความวิตกกังวลแบ่งเป็นองค์ประกอบพฤติกรรมใหญ่ 6 องค์ประกอบตามแนวทางแคทเทล (Cattell) (วิภาพร ลาภสมบูรณ์านนท์. 2522 : 10)

- (1) องค์ประกอบเกี่ยวกับพฤติกรรมซึ่งแสดงว่าตื่นเต้น ตกใจง่าย ลุกลุกลงใจร้อน ขาดความรอบคอบ ขาดความอดทนต่อสิ่งเร้า
- (2) องค์ประกอบเกี่ยวกับพฤติกรรม ซึ่งแสดงว่ามีความหวาดกลัว กังวลใจ ใจคอเศร้าหมอง มีความทุกข์รู้สึกว่าตนเองผิดอยู่เสมอ
- (3) องค์ประกอบเกี่ยวกับพฤติกรรม ซึ่งแสดงว่ามีอารมณ์ถึงเครียดเอาจริงเอาจัง เกิดความคับข้องใจ และหงุดหงิดอยู่เสมอ
- (4) องค์ประกอบเกี่ยวกับพฤติกรรมซึ่งแสดงว่ามีอารมณ์หวั่นไหวง่าย อารมณ์ไม่มั่นคง อารมณ์เสียได้ง่าย เปลี่ยนความสนใจง่าย ไม่เป็นตัวของตัวเอง
- (5) องค์ประกอบเกี่ยวกับพฤติกรรมซึ่งแสดงว่า ซื่อาย ประหม่า ไม่กล้าแสดงออก ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

(6) องค์ประกอบเกี่ยวกับพฤติกรรม ซึ่งแสดงว่ามีความขัดแย้งในตนเอง เนื่องจากควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัยไม่ได้ คือ มีจิตใจวุ่นวายคิดฟุ้งซ่าน ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ ชอบทำอะไรตามใจตนเอง ไม่สนใจต่อระเบียบกฎเกณฑ์ของหมู่คณะและสังคม

ความวิตกกังวลแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ

1.1 ความวิตกกังวลเกี่ยวกับด้านสังคม หมายถึง ความวิตกกังวลอันเกิดจากการคบเพื่อนต่างเพศและเพื่อนเพศเดียวกัน ความสัมพันธ์กับครู และบุคคลอื่น ๆ ในสังคม และความวิตกกังวลเกี่ยวกับเรื่องศาสนาและวัฒนธรรม การเมือง

1.2 ความวิตกกังวลเกี่ยวกับด้านส่วนตัว หมายถึง ความวิตกกังวลอันเกิดจากปัญหาสุขภาพ ความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพที่อยู่อาศัย

1.3 ความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพ หมายถึง ความวิตกกังวลอันเกิดจากการปรับตัวในการเรียน เช่น วิธีเรียน การสอนของครู การเตรียมตัวในอนาคตเกี่ยวกับการเรียนและอาชีพ

2. นักเรียนหอพัก หมายถึง นักเรียนที่พักอยู่ที่หอพักของโรงเรียนสุนารีวิทยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. นักเรียนไปกลับ หมายถึง นักเรียนที่ศึกษาอยู่โรงเรียนสุนารีวิทยา และไม่ได้พักที่หอพักของโรงเรียนสุนารีวิทยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. ภูมิหลังของครอบครัว หมายถึง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และสภาพของครอบครัว

5. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง ปริมาณการมีเงินมีใช้ของสมาชิกในครอบครัวหนึ่ง ๆ โดยพิจารณาจากคำตอบเกี่ยวกับรายได้รวมที่ครอบครัวหนึ่ง ๆ ได้รับในแต่ละเดือน ประกอบกับจำนวนคนในครอบครัวนั้นซึ่งใช้จ่ายจากรายได้ดังกล่าวถึงนี้ รายได้ประจำเดือนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ และขนาดของครอบครัวก็แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ผู้ตอบคนหนึ่งจึงอาจได้คะแนนจาก

1 ถึง 9 คะแนน 1 หมายถึง ผู้ที่มีฐานะต่ำสุด คือผู้ที่ยากจนว่าครอบครัวมีรายได้น้อยกว่า 3,000 บาท และมีคนในครอบครัวมากกว่า 8 คนขึ้นไป ส่วนคะแนน 9 หมายถึง ผู้ที่ยากจนว่ามีฐานะสูงสุด คือผู้ที่ยากจนมีรายได้ตั้งแต่ 8,001 บาทขึ้นไปและมีคนในครอบครัวน้อยกว่า 4 คน ดังนั้นเกณฑ์ในการจำแนกนักเรียนตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวคือ ฐานะต่ำ ได้ 1-4 คะแนน ฐานะปานกลาง ได้ 5-6 คะแนน ฐานะสูง ได้ 7-9 คะแนน (กรุงเคียน พัทธมนาวิน และ เพ็ญแข ประพนธ์จักษ์ (2521 : 72) (บรรยายละเอียดภาคผนวก)

6. สภาพของครอบครัว หมายถึง สภาพแตกแยกหรือไม่แตกแยก

6.1 แตกแยก หมายถึง ครอบครัวที่มีแต่พ่อหรือแม่ หรือไม่มีทั้งพ่อและแม่

6.2 ไม่แตกแยก หมายถึง ครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่

7. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยของเทอมที่ผ่านมา

7.1 ต่ำ หมายถึง ได้ระดับคะแนนต่ำกว่า 2.00

7.2 ปานกลาง หมายถึง ได้ระดับคะแนนตั้งแต่ 2.00 ถึง 2.50

7.3 ดี หมายถึง ได้ระดับคะแนนสูงกว่า 2.50 ขึ้นไป

(กระทรวงศึกษาธิการ . 2521)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลและนักเรียนหอพัก ตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับความวิตกกังวล
2. งานวิจัยเกี่ยวกับความวิตกกังวลด้านสังคม ส่วนตัว การเรียนกับอาชีพ
3. งานวิจัยเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพของครอบครัว และผล
การเรียนของนักเรียน กับความวิตกกังวลของนักเรียน
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับนักเรียนหอพัก

ความวิตกกังวล

ความวิตกกังวลเป็นภาวะหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งมักจะประสบอยู่เสมอ แม้ว่าจะเป็นอารมณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ แต่ความวิตกกังวลก็จัดเป็นส่วนประกอบที่จำเป็นของชีวิต ความวิตกกังวลจะก่อให้เกิดประโยชน์หรือโทษนั้น ขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงและความเหมาะสมของสถานการณ์และเวลา (Luckmann. 1974 : 110)

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Rouhani. 1978 : 25 Citing Freud. n.d.) กล่าวว่า ความวิตกกังวลไว้ว่า เป็นภาวะหนึ่งของอารมณ์ เกิดจากกระบวนการของจิตใต้สำนึกที่เกิดจากความรู้สึกขัดแย้งในใจระหว่างการตอบสนองความต้องการของตนเองหรือโนมิตที่มีต่อตนเอง (Ego) และสภาพความต้องการโดยธรรมชาติ (Id)

วิจารณ์ วิชัยยะ (2523 : 14) ได้ให้คำจำกัดความของความวิตกกังวลไว้ว่า "เป็นความรู้สึกหวั่นหวาดที่เลื่อนลอยไม่มีความสุข ติดตามด้วยอาการไม่สบายทางร่างกาย เช่น แน่นหน้าอก ใจเต้นแรง ปวดศีรษะ เหนื่อยแตก กระสับกระส่าย เป็นต้น"

ความวิตกกังวลในความหมายของ ประสาท อิศระปรีดา (2522 : 45) หมายถึง ความวุ่นวายใจที่เกิดขึ้นจากการคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะมีสิ่งใดเกิดขึ้นหรือจะมีอันตรายใด ๆ เกิดขึ้นแก่ตน ความวิตกกังวลต่างจากความกลัวตรงที่ว่า ความวิตกกังวลเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความรู้สึกภายในตนเอง (Subjective Danger) ส่วนความกลัวเป็นสิ่งที่เกิดจากสิ่งอื่นที่อยู่ภายนอก (Objective Danger)

อิงลิช และอิงลิช (English and English. 1958 : 35) ได้ให้ความหมายของความวิตกกังวลไว้อย่างละเอียด ซึ่งอาจสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. ความวิตกกังวล เป็นภาวะของความไม่สบายใจอันเนื่องมาจากความปรารถนาอันแรงกล้า และแรงขับไปไม่ถึงเป้าหมายที่ต้องการได้
2. ความวิตกกังวล หมายถึงความกลัวอันว่าวุ่น สับสน ว่าอาจมีสิ่งที่เลวร้ายเกิดขึ้นในอนาคต
3. ความวิตกกังวล หมายถึงความกลัวที่ต่อเนื่องซึ่งอาจสังเกตเห็นได้แต่อยู่ในระดับต่ำ
4. ความวิตกกังวล หมายถึงความรู้สึกว่าตนเองถูกขู่เข็ญ ซึ่งเป็นการขู่เข็ญที่น่ากลัว โดยที่บุคคลนั้นก็ไม่อาจบอกได้ว่า สิ่งที่เราคิดว่ามาขู่เข็ญนั้นเป็นอะไร

สมศรี เชื้อหิรัญ (2521 : 6) ได้กล่าวถึงความวิตกกังวลไว้ว่า เป็นภาวะที่ไม่มีใครสามารถหลีกเลี่ยงได้และก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นความรู้สึกที่วุ่นวายใจ และมักไม่รู้สาเหตุที่แท้จริง จะเกิดขึ้นเมื่อมีความรู้สึกที่ไม่ปลอดภัย บางคนแสดงออกมาในรูปความกลัวว่าจะมีเหตุร้ายเกิดขึ้น และอีกความหมายหนึ่งก็คือ ความวิตกกังวลเป็นความกลัวในภัยอันตรายต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นภายในอนาคต (Unconscious Fear) รวมทั้งการเจ็บป่วยทางร่างกายอีกด้วย อาจเกิดขึ้นติดต่อกันไปหรือเป็นครั้งคราวก็ได้ เมื่อเกิดขึ้นร่างกายจะมีการเปลี่ยนแปลงไป เช่น หน้าซีด ใจสั่น ปากสั่น กระสับกระส่าย เป็นต้น (สมศรี เชื้อหิรัญ. 2523 : 16)

ทฤษฎีความวิตกกังวล

นวลละออ สุภาพผล (2523 : 34 - 35) ได้กล่าวถึงแนวคิดสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวกับทฤษฎีความวิตกกังวลไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalyses Theory) กล่าวว่า ความวิตกกังวลเกิดขึ้น เพราะบุคคลรู้สึกต่อต้านกับเหตุการณ์นั้นไม่ได้ มีสิ่งเร้ารุนแรงจนบุคคลไม่รู้จะจัดการอย่างไรจึงมีความวิตกกังวล ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นนี้จะเตือนให้บุคคลรู้ถึงอันตรายที่รออยู่ข้างหน้า เตือนให้รู้ว่า ถ้าไม่หาวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมมาแก้ปัญหาแล้วจะทำให้เกิดภาวะตึงเครียดขึ้น ถ้าไม่หาวิธีแก้ไขที่มีประสิทธิภาพ ความวิตกกังวลจะกระทบกระเทือนใจอย่างรุนแรง (Trauma) และมีผลให้สุขภาพจิตเสียไปและเป็นสาเหตุของโรคประสาท โรคจิต

2. ทฤษฎีของสเปนซ์ (Spence's Theory) สเปนซ์ พิจารณาความวิตกกังวลในแง่ที่แตกต่างจากทฤษฎีจิตวิเคราะห์ โดยกล่าวว่าความวิตกกังวลเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่กระตุ้นให้อินทรีย์เกิดพลังหรือแรงจูงใจที่จะทำพฤติกรรมบางอย่าง แรงจูงใจที่เกิดขึ้นนี้จึงมีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดีขึ้น และยังเพิ่มความเข้มในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้รุนแรงมากขึ้น

3. ทฤษฎีของเยล (Yale's Theory) ทฤษฎีนี้ไม่ได้กำหนดแน่นอนของผลจากความวิตกกังวล แต่กล่าวว่าความวิตกกังวลจะมีผลต่อคนเราอย่างไรขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสิ่งเร้า และบุคลิกภาพของบุคคล ดังนั้นความวิตกกังวลอาจจะมีทั้งผลดีและผลเสียแล้วแต่ว่าบุคคลจะใช้วิธีการใดตอบสนอง การตอบสนองโดยหาวิธีการที่เหมาะสมและแก้ปัญหาให้ถูกต้องความวิตกกังวลนั้นก็จะช่วยพัฒนาบุคคล ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลยอมแพ้ต่อความวิตกกังวล เช่น คิดว่าหมดหนทางที่จะแก้ไขหรือแก้ไขที่ไม่ตรงกับประเด็นของปัญหา ความวิตกกังวลนี้ย่อมเป็นอันตรายต่อบุคลิกภาพของบุคคลได้

จากความหมายและทฤษฎีของบุคคลต่าง ๆ พอสรุปได้ว่า ความวิตกกังวลเป็นสภาวะของความไม่สบายใจ กังวลใจ เกิดความตึงเครียด ไม่มีความสุข นอกจากนี้ความวิตกกังวลยังเกิดจากความกลัวที่สับสน และบางครั้งหาสาเหตุความกลัวไม่ได้อย่างแจ่มชัด และบุคลิกภาพของคนส่วนหนึ่งมาจากความวิตกกังวล ความวิตกกังวลยังก่อให้เกิดแรงจูงใจที่จะกระทำพฤติกรรมบางอย่าง และเป็นแรงขับที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจ เป็นตัวกระตุ้นหรือกระตุ้นให้บุคคลแสดงหรือหยุดแสดงกิริยาอาการ

จึงอาจกล่าวได้ว่าความวิตกกังวล นั้นมีทั้งผลดีและผลเสียแล้วแต่ความบุคคลจะใช้วิธีการใดตอบสนอง ถ้าใช้วิธีที่เหมาะสมก็จะช่วยพัฒนาบุคคล แต่ถ้าใช้วิธีไม่เหมาะสมก็จะเป็นอันตรายต่อคุณภาพของบุคคลได้

ประเภทของความวิตกกังวล

ฟรอยด์ (Meissner. 1980 : 690 Citing Freud. n.d.) ได้แบ่งความวิตกกังวลออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ความวิตกกังวลตามความจริง (Reality Anxiety) คือ ความกลัวต่ออันตรายที่แท้จริงในโลกภายนอก

2. ความวิตกกังวลในแบบโรคประสาท (Neurotic Anxiety) คือ ความกลัวว่าสิ่งที่ทำไปตามสัญชาตญาณนั้นจะได้รับการลงโทษ ความวิตกกังวลแบบนี้มีรากฐานมาจากความเป็นจริง ทั้งนี้เพราะเคยถูกพ่อแม่ หรือผู้มีอำนาจลงโทษการกระทำซึ่งเด็ก ๆ ทำไปตามแรงกระตุ้น

3. ความวิตกกังวลที่เกี่ยวกับหลักศีลธรรม (Moral Anxiety) คือความกลัวต่อความรู้สึกผิดชอบ คือกลัวว่าความคิดหรือการกระทำบางอย่างจะขัดต่อหลักศีลธรรมที่บุคคลได้รับการอบรมสั่งสอนมาแต่วัยเด็ก ความวิตกกังวลแบบนี้มีรากฐานมาจากความเป็นจริงด้วยเหมือนกัน ทั้งนี้เพราะบุคคลเคยถูกลงโทษ เนื่องจากฝ่าฝืนหลักศีลธรรมจึงกลัวว่าจะถูกลงโทษอีก

ตามทัศนะของฟรอยด์ได้อธิบายความวิตกกังวลออกมาในความหมายของความกลัว คือความกลัวซึ่งมาจากแหล่งต่าง ๆ กันนั่นเอง

ฮิวจส์ (Hughes. 1971 : 17 - 18) ได้แบ่งความวิตกกังวลออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. ความวิตกกังวลอย่างปกติ (Normal Anxiety)
2. ความวิตกกังวลที่ผิดปกติ (Pathological Anxiety)

1. ความวิตกกังวลอย่างปกติ (Normal Anxiety) เป็นปรากฏการณ์เพื่อการปรับตัวของมนุษย์ซึ่งถือเป็นเรื่องปกติในการดำเนินชีวิตประจำวัน ความวิตกกังวลจะช่วยให้เกิดภาวะการตื่นตัว ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าเกิดขึ้นและคงอยู่นานเกินไปหรือเปลี่ยนเป็นความวิตกกังวลที่รุนแรงย่อมนำไปสู่สภาวะการเจ็บป่วยได้

2. ความวิตกกังวลที่ผิดปกติ เป็นความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในภาวะต่าง ๆ ดังนี้

2.1 เป็นปฏิกิริยาที่มีต่อการเจ็บป่วยทางร่างกาย ทั้งนี้เพราะความเจ็บป่วยตามความคิดของผู้ป่วยย่อมหมายถึงการสูญเสียหน้าที่และความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ จึงเปรียบเสมือนสถานการณ์ที่เป็นอันตรายคุกคามต่อผู้ป่วย ซึ่งความรุนแรงของความรู้สึกดังกล่าวขึ้นอยู่กับ การรับรู้ของผู้ป่วยแต่ละคน ซึ่งเป็นผลมาจากการได้เรียนรู้และภาวะของผู้ป่วยแต่ละคน นอกจากนี้การที่ผู้ป่วยต้องจากครอบครัวและบุคคลใกล้ชิดเข้ามาอยู่ในโรงพยาบาล ย่อมทำให้เกิดความวิตกกังวลต่อการจาก (Seperation Anxiety) ได้ และสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งบลูเมนฟิลด์ ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เมื่อมนุษย์เกิดการเจ็บป่วยจะเกิดความวิตกกังวลอย่างหนึ่งตามมา คือ ความรู้สึกกลัว หรือหวาดหวั่นต่อความตาย ซึ่งก็หมายถึงการต้องพลัดพรากจากบุคคลผู้เป็นที่รักนั่นเอง (Blumenfield. 1977 : 419)

2.2 จากการเจ็บป่วยทางจิตสรีระ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าจิตกับกายมีความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เมื่อมีความไม่สบายทางจิตใจหรือความแปรปรวนทางอารมณ์เกิดขึ้น ย่อมจะส่งผลกระทบให้เกิดความผิดปกติทางกายได้ (ลออ หุตางกุล. 2522 : 109) เนื่องด้วยกระบวนการปรับตัวเพื่อรักษาภาวะสมดุล ของคนแตกต่างจากสัตว์ ซึ่งในสัตว์จะมีการตอบสนองต่ออันตรายที่เกิดขึ้นอย่างทันทีทันใด โดยเพิ่มการทำงานของระบบประสาทสัมผัส เมื่ออันตรายผ่านพ้นไปแล้ว ร่างกายก็จะกลับคืนสู่สภาวะสมดุล แต่ในมนุษย์ภาวะวิตกกังวลมักเกิดขึ้นโดยทราบสาเหตุที่แท้จริง โดยเฉพาะในวิถีการดำรงชีวิตปัจจุบันที่ต้องเผชิญกับความน่าหวาดกังวลนานัปการ ทำให้มนุษย์ต้องอยู่ในสภาพเตรียมพร้อมที่จะสู้หรือหนี (Fight or Flight) ซึ่งเป็นพฤติกรรมเพื่อการปรับตัว ซึ่งจะส่งผลทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเจ็บป่วยทางกายจะยิ่งมีผลทำให้เกิดความวิตกกังวลเพิ่มขึ้นไปอีก โรคต่าง ๆ ที่มีสาเหตุมาจาก ความวิตกกังวล ได้แก่ โรคทางผิวหนัง เช่น เป็นผื่นคัน ผดผื่น โรคทางระบบกล้ามเนื้อและกระดูก เช่น โรคปวดหลัง ตะคริว ข้ออักเสบ โรคทางระบบทางเดินอาหาร เช่น โรคกระเพาะอาหารเป็นแผล นอกจากนี้ก็ยังมีโรคทางระบบทางเดินหายใจ เช่น โรคหอบหืด และโรคอื่น ๆ เช่น ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคไต หรือมีพฤติกรรมที่ผิดไปจากเดิม เช่น พฤติกรรมต่อต้านสังคม ติดยาเสพติด สติปัญญาและความจำเสื่อมลง เป็นต้น

2.3 ภาวะการเป็นโรคจิต ได้แก่ ภาวะสับสน (Confusion States) โรคจิตจากความผิดปกติทางสมอง (Organic Brain Psychosis) ภาวะการอคเหวหรือยาบางอย่าง โรคจิตเภท (Schizophrenia) ภาวะซึมเศร้าอย่างรุนแรง และโรคจิตประสาทชนิดย้ำคิดย้ำทำ เป็นต้น

2.4 สภาวะจิตกังวล แบ่งได้เป็น

2.4.1 ความวิตกกังวลที่หาสาเหตุไม่ได้ เช่น ภาวะวิตกกังวลที่รุนแรงและมืออยู่เกือบตลอดเวลา

2.4.2 ความวิตกกังวลจากความกลัว คือ ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นเมื่อต้องประสบกับสถานการณ์เฉพาะหรือสิ่งที่ทำให้หวาดกลัว

สาเหตุของความวิตกกังวล

ลินน์ (Linn. 1980 : 1022 - 1023) ได้อธิบายถึงสาเหตุของความวิตกกังวลไว้ว่า

1. เกิดจากสาเหตุทางร่างกายและพันธุกรรม ความเชื่อในค่านี้นี้ยังไม่แน่นอน เช่น บางคนเชื่อว่าพวกที่มีรูปร่าง ผอม สูง (Asthenic Constitution) มีแนวโน้มที่จะเกิดความวิตกกังวลได้

2. ปัจจัยทางจิตใจ ส่วนมากมีความเชื่อว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากกว่าอย่างอื่น ความกังวลเป็นสัญญาณบอกให้มนุษย์รับรู้ถึงอันตรายที่จะเกิดจากสภาวะการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละวัย ของชีวิต อันตรายที่พบในวัยทารก ได้แก่ "ความรู้สึกสูญเสียแม่ หรือผู้ที่ทำหน้าที่เสมือนแม่" ทั้งนี้ เพราะทารกต้องพึ่งแม่ทุกอย่างเพื่อการมีชีวิตรอด ความกังวลจะเกิดขึ้นกับทารกได้ถ้ามารดา ต้องพลัดพรากหรือเสียชีวิตในวัยเด็ก อันตรายที่จะเกิดขึ้นในวัยเด็กก็คือ "การกลัวจะเสียความรัก จากพ่อแม่หรือคนที่ทำหน้าที่เสมือนเป็นพ่อแม่" ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้สึกปลอดภัยทางร่างกายและจิตใจ แก่เด็ก เพราะฉะนั้นการที่พ่อแม่ไม่ยอมรับเด็ก จึงเป็นสิ่งที่คุกคามจิตใจเด็ก ในผู้ใหญ่ที่วิตกกังวล เมื่อมีการพลัดพราก หรือการไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ที่มักพบว่ามีประสบการณ์การสูญเสียความรักและ ของรักในวัยเด็ก และระยะต่อมาอาจมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการบาดเจ็บทางร่างกายในเด็กชาย

จะเจาะจงไปที่อวัยวะเพศ เกิดความกลัวว่าจะถูกตัดอวัยวะเพศ (Castration Anxiety) ส่วนในเด็กหญิงจะกลัวการถูกร่วมเพศ (Genital Penetration) สำหรับในระยะที่เป็นวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ความวิตกกังวลจะเกิดขึ้นจากมโนธรรม (Superego) ถูกคุกคาม ซึ่งความวิตกกังวลนี้เกิดจากการตั้งมาตรฐานหรือข้อห้ามของพ่อแม่จนเป็นผลให้เกิดความรู้สึกละอายใจ และรู้สึกผิดเมื่อได้กระทำในสิ่งที่เขาคิดว่าผิด ในคนที่มีสุขภาพจิตดี มโนธรรมจะมีปริมาณปานกลางและยืดหยุ่นได้ แต่ในคนที่มีความผิดปกติทางจิตใจ จะไม่รู้จักร่วมประนีประนอมมโนธรรม และมีลักษณะรุนแรงด้วย

ความวิตกกังวลในวัยแรก ๆ ของชีวิตนี้ จะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความวิตกกังวล ถ้าบุคคลผู้นั้นเรียนรู้การปรับตัวได้ ก็จะทำให้ชีวิตเป็นปกติ แต่ถ้าปรับตัวไม่ได้ก็จะเกิดอาการของโรคประสาทได้

3. ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณี เศรษฐกิจ ทรัพยากรเมือง กฎหมาย ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็ก เพราะสังคมและวัฒนธรรมจะถูกถ่ายทอดจากผู้เลี้ยงดูเด็กไปสู่เด็ก เมื่อสภาพเหล่านี้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เช่น มีปัญหาอาชญากรรมและอันธพาลสูง ปัญหาการว่างงาน การขาดความช่วยเหลือและความสัมพันธ์ซึ่งและกันในครอบครัว ความแตกร้างภายในครอบครัว การขาดผู้นำชุมชนที่ดี ผลกระทบที่มีต่อชุมชนและการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ ล้วนคุกคามต่อภาวะทางจิตใจอันเป็นผลทำให้เกิดความวิตกกังวลได้ทั้งสิ้น

4. การเรียนรู้ มีทฤษฎีที่อธิบายพฤติกรรมนี้เป็น 3 วิธีคือ

4.1 การเรียนรู้โดยการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical Conditioning) ตัวอย่างเช่น ในบุคคลที่มีความวิตกกังวลอยู่เดิมแล้ว ต้องไปพบกับนายจ้างซึ่งเคยดูเขาหลายครั้ง การดูเป็นการสร้างเงื่อนไขขึ้น ทำให้เกิดการตอบสนองทางอารมณ์คือ ความกังวลเมื่อสิ่งเร้า 2 อย่างคือ การถูกดู และนายจ้างเกิดรวมกันบ่อย ๆ ทำให้บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกละอายใจเมื่อพบนายจ้าง ไม่ว่าจะถูกดูหรือไม่ก็ตาม เพราะนายจ้างกับความกังวลของบุคคลนั้นมีความสัมพันธ์อย่างมีเงื่อนไขกัน

4.2 การเรียนรู้ด้วยการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning) จากความกังวลดังกล่าวในข้อแรกถ้าได้รับการเสริมแรง (Reinforcement) โดยไม่รู้ตัวจากบิดา

มารดา หรือคนใกล้ชิดด้วยการเอาใจใส่เห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือเวลาที่บุคคลคนนั้นเกิดความวิตกกังวล ถ้าเขาได้รับการเสริมแรงบ่อย ๆ ความวิตกกังวลจะฝังแน่นกลายเป็นนิสัยไป

4.3 วิธีลอกเลียนแบบ (Modeling Imitation) บุคคลอาจเกิดความวิตกกังวลได้จากการที่บิดาหรือมารดาที่มีความวิตกกังวลเสมอ ๆ และเขาได้เรียนรู้พฤติกรรมของบิดาหรือมารดาเป็นประจำ ก็ลอกเลียนมาเป็นบุคลิกลักษณะของตนได้

5. อายุ พัฒนาการในแต่ละวัยจะส่งเสริมให้เกิดความวิตกกังวลได้ต่าง ๆ กันเช่น

ในวัยเด็ก ความวิตกกังวลเรื้อรังก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ เช่น การกัดเล็บ การดูดหัวแม่มือ และการปัสสาวะรดที่นอน เป็นต้น

ในวัยรุ่น มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับลักษณะเพศที่เปลี่ยนไป ความไม่สมดุลของอวัยวะต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางฮอร์โมนของร่างกาย ปัญหาทางด้านการเรียน ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ การเลือกอาชีพ และเรื่องการเงิน ซึ่งยังต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ ล้วนแล้วแต่เป็นสาเหตุให้วัยรุ่นเกิดความวิตกกังวลได้มาก

วัยผู้ใหญ่ วัยนี้ผ่านระยะการพัฒนากุณภาพมาโดยสมบูรณ์แล้ว มีเอกลักษณ์ของตนเอง มีบทบาททางเพศถูกต้อง มีความรับผิดชอบพร้อมที่จะดำเนินชีวิตและการทำงาน สามารถปรับตัวให้เข้ากับภาวะทางสังคมและปัญหาทางอารมณ์ได้เหมาะสม สามารถประกอบการทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยประสบความสำเร็จเท่าที่ควรและโอกาสส่อแวว ความวิตกกังวลในวัยนี้มักเกิดจากความใฝ่สูงมากเกินไป (Over Expectation) และพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายซึ่งไม่อาจจะเป็นไปได้ ทำให้ตนเองไม่มีค่าและแสดงความวิตกกังวลออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เป็นโรคประสาท เป็นต้น

วัยสูงอายุ เป็นวัยที่ความวิตกกังวลซึ่งเป็นผลมาจากความขัดเคืองและความโกรธที่เก็บกดไว้ ความรู้สึกเช่นนี้เกี่ยวข้องกับความรู้สึกกลัวว่าจะถูกทอดทิ้ง ไม่มีใครเอาใจใส่ดูแล

6. ปัจจัยทางชีวเคมี (Biochemical Factors) ลินน์ (Linn. 1980 : 1022 - 1023) ได้ให้ทัศนะว่า ผู้ป่วยที่เป็นโรคประสาทจะเป็นพวกที่ไว (Sensitive) เป็นพิเศษต่อแลคเตท (Lactate) ที่ถูกสร้างขึ้นอยู่มาก แลคเตทที่เพิ่มขึ้นนี้เกิดจาก อีพิเนฟริน (Epinephrine) ที่ถูกผลิตเพิ่มขึ้น การไวต่อแลคเตทนี้ มีส่วนสัมพันธ์กับ อีพิเนฟริน ที่ถูกผลิตขึ้นเป็นระยะเวลานาน

ทำให้มีการกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางมากขึ้น หรือกับความบกพร่องในกระบวนการเผาผลาญอาหาร (Metabolism) ซึ่งมีผลทำให้แลคเตทถูกสร้างออกมามากเกินไป หรือมีความบกพร่องในกระบวนการเผาผลาญแคลเซียม (Calcium Metabolism) หรือกับสถานการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้รวมกัน

ผลของความวิตกกังวล

สวณีย์ ตันพัฒนานันท์ (2521 : 15) ได้กล่าวถึงผลของความวิตกกังวลไว้ 2 ประการคือ

1. ผลของการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย

มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นที่ระบบประสาท โดยซีรีบรัม (Cerebrum) เมื่อทำหน้าที่รับรู้สิ่งเร้าจะกระตุ้นต่อมพิทูอิทารี (Pituitary Gland) และไฮโปทาลามัส (Hypothalamus) ซึ่งมีผลเกิดขึ้น 2 ประการคือ

1.1 ต่อมพิทูอิทารีจะหลั่งฮอร์โมน เอชทีเอช (ACTH) ไปกระตุ้นส่วนคอร์เทกซ์ (Cortex) ของต่อมหมวกไตให้มีการหลั่งฮอร์โมนคอร์ติคอล (Cortical Hormone) มีผลทำให้ร่างกายไวต่อภาวะความวิตกกังวลได้มากขึ้น

1.2 ไฮโปทาลามัส หรือศูนย์กลางทางอารมณ์ (The Seat of Emotions) เป็นสมองส่วนที่ควบคุมระบบประสาทอัตโนมัติ โดยสมองส่วนนี้จะส่งกระแสประสาทไปตามระบบซิมพาเทติก (Sympathetic System) ไปที่ส่วนเมดูลา (Medulla) ของต่อมหมวกไต ทำให้มีการหลั่งสารอีพิเนฟริน ซึ่งจะมีผลทำให้กล้ามเนื้อหัวใจบีบตัว เกร็ง เตรียมที่จะสู้

ผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางชีวเคมี ในภาวะวิตกกังวล อีพิเนฟริน นอร์อีพิเนฟริน และฮอร์โมนจากต่อมหมวกไตชั้นนอก (Adrenocortical Hormone) จะถูกขับเข้าสู่กระแสโลหิตมากขึ้น ฮอร์โมนเหล่านี้มีหน้าที่ 3 อย่างคือ

- มินเนอรอลโลคอร์ตคอยด์ (Mineralocorticoids) ควบคุมความสมดุลของเกลือแร่ (electrolyte) เช่น โซเดียม โพแทสเซียม และแคลเซียม

- กลูโคคอร์ติคอยด์ (Glucocorticoids) มีผลต่อการเผาผลาญอาหารจำพวก โปรตีน ไขมัน น้ำตาล

- แอนโดรเจนส์ (Androgens) มีผลต่อระบบกล้ามเนื้อและสร้างเสริมลักษณะ เพศชาย

ผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสรีรวิทยา

การเปลี่ยนแปลงนั้นขึ้นอยู่กับระดับของความวิตกกังวล โดยทั่วไปความวิตกกังวลในระดับต่ำและระดับกลาง จะเพิ่มการทำงานของระบบต่าง ๆ ภายในร่างกาย แต่ถ้าถึงขั้นระดับสูงแล้วจะทำให้ระบบต่าง ๆ หยุดทำงานได้เช่นกัน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ได้แก่ หัวใจเต้นเร็วและถี่ขึ้น การหายใจจะลึกและเร็วขึ้นมีการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิของร่างกายและความดันโลหิต มีการคลาดเคลื่อนของประจำเดือน บัสสาวะบ่อย ปากแห้ง ความอยากอาหารลดลง เหนื่อยออก ตัวเย็น ม่านตาขยายใหญ่ขึ้น น้ำตาลถูกขับออกจากตับมากขึ้น ผิวหนังซีด เย็น กล้ามเนื้อเย็นโดยเฉพาะกล้ามเนื้อที่คอ ตัวสั่น ถ้ามีความวิตกกังวลมากขึ้น การทำงานของระบบต่าง ๆ อาจหยุดชะงักไป

2. การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ

ความวิตกกังวลในระดับต่าง ๆ จะมีผลต่อการเรียนรู้และการปรับตัวเมื่อมีความวิตกกังวลในระดับต่ำจนถึงระดับกลาง ถ้าบุคคลนั้นมีทักษะอยู่แล้วเขาจะสามารถใช้ทักษะในการเรียนรู้ได้ แต่ถ้าเป็นความวิตกกังวลระดับสูง ไม่ว่าบุคคลจะมีทักษะหรือไม่ เขาจะไม่มีโอกาสใช้ทักษะนั้น เพราะเขาอยู่ในช่วงที่กลัวสุดขีด พฤติกรรมของเขาเป็นไปตามอัตโนมัติที่ไม่ต้องคิดก่อนเพื่อขจัดความวิตกกังวล

งานวิจัยเกี่ยวกับความวิตกกังวลด้านสังคม ส่วนตัว การเรียนกับอาชีพ

ได้มีผู้พยายามศึกษาความวิตกกังวลในด้านต่าง ๆ ไว้หลายท่านด้วยกัน โดยเริ่มจาก ฟินท์เนอร์ และเลวี (ลาวัลย์ ส่งสกุล. 2506 อ้างอิงมาจาก Pintner and Levy. n.d.) ได้ศึกษาความกังวลใจของเด็กวัยรุ่นในเมืองนิวยอร์ก จำนวน 540 คน โดยให้เด็ก

ตอบแบบสอบถาม 63 ข้อ ปรากฏว่าเด็กชายและเด็กหญิงมีความกังวลมากเกี่ยวกับครอบครัวและสุขภาพทางโรงเรียน ความวิตกกังวลรองลงมาคือ ความบกพร่องทางร่างกาย ปัญหาเศรษฐกิจ และปัญหาสุขภาพ ต่อมาในปี ค.ศ. 1957 สเตรง (Strang. 1957 : 248) ได้กล่าวถึงความวิตกกังวลในด้านการเรียนว่า เด็กจะแสดงความกลัวออกมาในเรื่องการสอบ การพูดหน้าชั้น การประสบความสำเร็จทางการเรียน การสอบได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน นอกจากนี้ยังประสบปัญหาขาดความสนใจในบางวิชา ต้องเรียนวิชาที่ตนไม่ชอบ ห้องเรียนและวิชาเรียนไม่กระตุ้นให้อยากเรียน ครูสอนไม่ดี มีเสรีภาพน้อยเกินไปในห้องเรียน และสภาพในห้องเรียนวุ่นวาย เวลาที่ใช้ในการอภิปรายในห้องเรียนไม่เพียงพอ และเด็กยังเน้นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนว่า เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งในการสร้างความสำเร็จทางการเรียน นอกจากนี้ยังมีวิจัยจากบทความ 500 เรื่อง เกี่ยวกับปัญหาในการวางโครงการด้านการศึกษาและอาชีพ สรุปได้ว่า ความลำบากใจที่เกิดขึ้นมากที่สุดกับเด็กวัยรุ่นได้แก่ ไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ 42 เปอร์เซ็นต์ ประสบความยุ่งยากในเรื่องการเงินที่จำเป็นต่อการศึกษาอาชีพ 21 เปอร์เซ็นต์ ความรู้สึกว่ามีความรู้ไม่เพียงพอในการนำไปใช้ประกอบอาชีพที่ตนต้องการทำ 12 เปอร์เซ็นต์ (Strang. 1957 : 421 - 422)

จากงานวิจัยข้างต้นได้ชี้ให้เห็นถึงสาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นเกิดความวิตกกังวล ซึ่งมีสาเหตุมาจากครอบครัว โรงเรียน และจากปัญหาสุขภาพ นอกจากงานวิจัยดังกล่าวแล้วยังมีงานวิจัยของ นัตต์ (Nutt. 1972 : 650-A) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาของวัยรุ่น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น 7-12 จำนวน 607 คน ครู 33 คน พบว่า นักเรียนประสบปัญหาเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร การปรับตัวให้เข้ากับงานของโรงเรียน ความสัมพันธ์ทางจิตวิทยาส่วนสังคม ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคมและการพักผ่อนหย่อนใจ นอกจากนี้ยังพบว่าเพศและระดับชั้นมีอิทธิพลต่อลำดับความสำคัญของปัญหาของนักเรียนอีกด้วย แต่เพศมีอิทธิพลมากกว่าระดับชั้น ต่อมาในปี ค.ศ. 1973 เฟลปส์ (Fhelps. 1973 : 3303-A) ได้ศึกษาการรับรู้ของครูและนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาวัยรุ่น โดยศึกษาจากนักเรียน 303 คน ในโรงเรียนประจำอำเภอในชนบทแห่งเมืองแคนซัสซิตี พบว่า เด็กวัยรุ่นในชนบทมีความกังวลใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ หลายประการ ชายและหญิงมีปัญหาไม่แตกต่างกัน ปัญหาส่วนมากเกิดจากการบริหารงานของโรงเรียน

ปัญหาที่นักเรียนประสบเป็นปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการทางร่างกาย และสุขภาพ นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดบริการให้คำปรึกษา และการแนะแนวมากขึ้น

สำหรับในประเทศไทยได้มีหลายท่านได้ศึกษาถึงปัญหาของวัยรุ่น ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความวิตกกังวล โดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 สุดใจ เหล่าสุนทร (Laosunthara. 1951 : 43) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนคร จำนวน 225 คน เป็นนักเรียนชาย 105 คน นักเรียนหญิง 120 คน ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการเงิน การงาน และชีวิตอนาคตเป็นอันดับแรก และปัญหารอง ๆ ลงมา ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับตัวเอง โรงเรียน ความสัมพันธ์กับเพื่อนชาย และหญิง และปัญหาเกี่ยวกับทางบ้าน และครอบครัว ต่อมาในปี พ.ศ. 2506 ลาวัลย์ ส่งสกุล (2506 : 75 - 78) ได้ศึกษาสาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นชายและหญิงไม่มีความสุข พบว่า ไม่สบายใจเรื่องเรียน ร้อยละ 68.83 และร้อยละ 50 ตามลำดับ รองลงมาคือ ปัญหาการเลือกอาชีพและการเรียนต่อ ชายร้อยละ 43.53 หญิงร้อยละ 39.38 ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ชายร้อยละ 34.50 หญิงร้อยละ 24.50 ต่อมาในปี 2511 ไพฑูรย์ อินทวิชชา (2511 : 181 - 183) ได้ศึกษาความต้องการและปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ในปี พ.ศ. 2510 โดยศึกษาจากนักเรียนจำนวน 490 คน เป็นนักเรียนชาย 250 คน และนักเรียนหญิง 240 คน จากการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับโรงเรียน นักเรียนมีความรู้สึกว่าการบางคนไม่เข้าใจนักเรียน ไม่ชอบข้อสอบแบบบรรยาย ต้องการให้โรงเรียนจัดหาคู่มือนักเรียน มีปัญหาการเลือกแผนกวิชาและอุปกรณ์การกีฬา คณิต และ การพักผ่อนหย่อนใจมีน้อย

2. ปัญหาและความต้องการทั่วไปของนักเรียน นักเรียนประสบปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและญาติพี่น้อง ขาดความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างพ่อแม่และนักเรียน ไม่รู้จักวิธีแบ่งเวลาในการเรียนและทำงาน ต้องการข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาต่อและอาชีพ ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน หวาดระแวง วิตกกังวล เกี่ยวกับตนเองมากเกินไป ขัดสนการเงิน

3. ปัญหาและความต้องการอื่น ๆ นักเรียนต้องการให้เปลี่ยนระเบียบการแต่งกาย ไม่อยากเปลี่ยนห้องเรียนทุกชั่วโมง ต้องการให้ปรับปรุงความสะอาด และคุณภาพของอาหาร

และในปี 2520 นิภา พงศ์วิรัตน์ (2520 : 50 - 53) ได้ศึกษาปัญหาสังคมของ เด็กวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง โดยศึกษาจากกลุ่ม ตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิงอายุระหว่าง 13 - 16 ปี ซึ่งอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 361 คน พบว่าวัยรุ่นตอนต้นในกรุงเทพมหานครมีปัญหาด้านสังคมน้อยกว่าเด็กวัยรุ่นตอนต้น ในต่างจังหวัด

จากผลงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า ความวิตกกังวลของเด็กวัยรุ่นนั้นมีอยู่หลายด้านด้วยกัน อาจจะกล่าวกว้าง ๆ ได้เป็นความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ

งานวิจัยเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและสภาพของครอบครัวกับความวิตกกังวลของ นักเรียน

ในต่างประเทศนั้น ได้มีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองที่มีผลต่อ ความวิตกกังวลของเด็กดังนี้ คือ ในปี ค.ศ. 1938 สปริงเกอร์ (Springer. 1938 : 321 - 328) ได้พบว่า ความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็กมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับฐานะ ความเป็นอยู่ของครอบครัว กล่าวคือ เด็กที่มาจากบ้านที่ยากจน จะเป็นคนปรับตัวไม่ดี และมีอารมณ์ ไม่มั่นคงมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมระดับปานกลาง ต่อมาในปี ค.ศ. 1964 การ์ริสัน และคนอื่น ๆ (Garrison and others. 1964 : 403 - 407) ได้ ศึกษาถึงองค์ประกอบอันมีผลต่อการเรียน พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและ สังคมต่ำย่อมขาดประสบการณ์ต่าง ๆ ทำให้เด็กเกิดปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนได้

สำหรับงานวิจัยภายในประเทศนั้น สมศักดิ์ บรรเทิงสุช (2510 : 247 - 249) ได้สำรวจสภาพทั่ว ๆ ไปทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โดยศึกษา จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันจะประสบปัญหาแตกต่างกัน ต่อมาในปี 2510 ทิพาวรรณ จันทรพิบูลย์ (2510 : 54 - 56) ได้ศึกษาถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียน

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี จำนวน 120 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนนั้น ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในบ้าน และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นต้น และพบว่า ฐานะของครอบครัวที่ต่างกัน ทำให้ลักษณะของปัญหาที่เด็กประสบแตกต่างกันด้วย

การศึกษาเกี่ยวกับสภาพของครอบครัวมีดังนี้คือในปี พ.ศ. 2514 สมทรง สุวรรณเลิศ (2514 : 7 - 9) ได้ศึกษาปัญหาทางการเรียนของเด็กที่เรียนไม่ดี พบว่า บางรายเป็นเด็กฉลาดมาก แต่มีปัญหาด้านอารมณ์และปัญหาด้านครอบครัว เช่น พ่อแม่ไม่ลงรอยกันหรือขาดความอบอุ่น ทำให้เด็กขาดกำลังใจเรียน ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 รุจ วังษ์ (2515 : 39) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า บิดามารดาและผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดเด็กมากกว่าผู้อื่น จึงเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด ในด้านการดำเนินชีวิต และความประพฤติ สาเหตุที่ทำให้เด็กวัยรุ่นประพฤติผิดเลว คือ ปัญหาด้านครอบครัว เช่น การแตกแยกหย่าร้าง การถูกทอดทิ้ง และขาดความอบอุ่น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ สุภา มาลากุลฯ (2518 : 8) ที่ว่า สภาพความเป็นไปในครอบครัวและประสบการณ์ที่ได้รับจากสังคมนั้นมีผลต่อสุขภาพจิตเด็กอย่างมาก ครอบครัวที่ซับซ้อนและระหองระแหง จะทำให้เด็กสุขภาพจิตเสียได้ง่าย ๆ

จากผลงานวิจัยเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและสภาพของครอบครัว พอจะสรุปได้ว่า ทั้ง 2 ปัจจัยนี้มีผลต่ออารมณ์และจิตใจของวัยรุ่นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ถ้าวัยรุ่นได้ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจดี และครอบครัวมีความอบอุ่นก็จะทำให้เขาเหล่านั้นมีสุขภาพจิตดีไปด้วย

งานวิจัยเกี่ยวกับผลการเรียนกับความวิตกกังวลของนักเรียน

ในต่างประเทศได้มีผู้ศึกษาความวิตกกังวลกับการเรียนไว้หลายท่าน โดยเริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1953 สแทกเนอร์ (Stagner. 1953 : 648 - 660) ได้ศึกษาผลการปรับตัวเนื่องจากความวิตกกังวล พบว่า ถ้าเด็กปรับตัวได้ดี ไม่มีอาการผิดปกติทางจิต ก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ซึ่งสอดคล้องกับแคทเทล (Cattell. 1961 : 263 - 264) ได้สรุปผลงานวิจัยเกี่ยวกับ

ความวิตกกังวลว่า โดยทั่วไปแล้วความวิตกกังวลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะมีสัมพันธ์กันเป็นลบ แต่ผลที่ได้ยังสรุปแน่นอนไม่ได้ เพราะผลดังกล่าวต้องขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งที่เรียนรู้ แรงจูงใจ ระดับอายุ และความเข้มของความวิตกกังวล ต่อมาในปี ค.ศ. 1964 เฟลด์ฮูเซน และเธอร์สโตน (Feldhusen and Thurstone. 1964 : 256 - 267) ได้ศึกษาบุคลิกภาพและการปรับตัวของเด็กที่มีความวิตกกังวลสูง และความวิตกกังวลต่ำ กลุ่มที่มีความวิตกกังวลสูง เป็นชาย 11 คน หญิง 21 คน กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่ำ เป็นชาย 17 คน หญิง 15 คน พบว่า กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่ำมีการปรับตัวทางอารมณ์ ~~และสัมฤทธิ์~~ เกี่ยวกับความสามารถ และความคิดเกี่ยวกับตนเองดีกว่าพวกที่มีความวิตกกังวลสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ฮาร์ท (Harte. 1967 : 884-A) ได้ศึกษากับเด็กระดับชั้นปีที่ 2-8 จำนวน 184 คน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านระหว่างกลุ่มที่มีความวิตกกังวลสูง กับกลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่ำ พบว่า กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่มีความวิตกกังวลสูง และต่อมาในปี ค.ศ. 1968 โฟรสต์ (Frost. 1968 : 293 - 300) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของความวิตกกังวล ~~และสัมฤทธิ์~~ ทางการเรียนและเพศของนักเรียน พบว่า ความวิตกกังวลในด้านการเพ่งเล็งความสนใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ~~และสัมฤทธิ์~~ ทางการเรียน ส่วนความวิตกกังวลนั้นมีความสัมพันธ์เป็นลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ แมนลีย์ (Manley. 1969 : 378 - 386) ที่ว่านักเรียนที่เรียนดีกว่าจะสามารถปรับตัวได้ดีและมีความวิตกกังวลต่ำกว่านักเรียนที่เรียนอ่อน

สำหรับในประเทศไทยมีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ปรากฏว่าได้ผลเช่นเดียวกัน โดยในปี พ.ศ. 2514 สมทรง สุวรรณเลิศ (2514 : 7 - 9) ได้ศึกษาเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนในเด็กที่เรียนไม่ได้ หรือต่ำกว่าความสามารถในเกณฑ์เฉลี่ย หรือในเด็กฉลาดมากกว่า แต่เรียนไม่ได้ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาทางอารมณ์ซึ่งมีสาเหตุมาจากหลายอย่าง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวไม่ดี ทำให้เด็กพลอยวิตกกังวล ซึ่งใกล้เคียงกับการศึกษาของ วัฒนา พุ่มเล็ก (2513 : 37) ที่ได้ศึกษากับนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีปัญหาทางการเงิน ปัญหาอนาคต การคบเพื่อน เพศเดียวกัน และเพื่อนต่างเพศ มากกว่าพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วน นิภา พงศ์วิรัตน์

2520 : 50 - 53) พบว่า เด็กวัยรุ่นตอนต้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีปัญหาทางสังคมมากกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

จากผลการวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า ความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ผลที่ได้ก็ยังสรุปแน่นอนไม่ได้ เพราะผลดังกล่าวต้องขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งที่เรียนรู้ แรงจูงใจ ระดับอายุ และความเข้มของความวิตกกังวลด้วย

จากผลงานวิจัยเกี่ยวกับความวิตกกังวล ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วโดยสรุป พบว่า ส่วนใหญ่ความวิตกกังวลในวัยรุ่นนั้นมีสาเหตุมาจากรูปร่างทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพของครอบครัว และผลการเรียนของนักเรียน นั่นคือ วัยรุ่นคนใดที่ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจดีและอยู่ในครอบครัวที่มีความอบอุ่น ก็จะมีสุขภาพจิตดี มีความวิตกกังวลต่ำและวัยรุ่นคนใดที่มีผลการเรียนดีก็มีแนวโน้มที่จะมีความวิตกกังวลต่ำกว่าวัยรุ่นที่มีผลการเรียนไม่ดี

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับนักเรียนหอพัก

เรนน์ ได้อ้างถึงคำกล่าวของ สเตรง (Strang) ว่า นักเรียนหอพักมีโอกาสดูได้เรียนรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ในวัยและเพศเดียวกับตนเองจะก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันและเข้าใจกระบวนการในการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ ในสังคมสมัยใหม่ เพราะการพักอาศัยอยู่ร่วมกันในหอพักนั้นก่อให้เกิดความร่วมมือ ความรับผิดชอบ ความรักใคร่ปรองดองกัน และยังช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนได้เรียนรู้ศิลปะในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นอีกด้วย" (Wrenn. 1951 : 293 - 294)

สำหรับงานวิจัยในประเทศนั้น ในปี พ.ศ. 2502 กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการวิจัยเรื่องหอพักขึ้น ได้ทำการวิจัยหอพักต่าง ๆ ในจังหวัดพระนครซึ่งเป็นหอพักเอกชน จากการศึกษาพบว่า ห้องนอนส่วนมากคับแคบและทึบ ส้วมไม่ถูกสุขลักษณะ ห้องน้ำไม่สะอาด ที่นั่งทำงานส่วนมากมีขนาดไม่เหมาะสม เช่น โต๊ะมีขนาดเล็กเกินไป ไม่มีที่นั่งพักผ่อน ไม่มีอุปกรณ์กีฬา การดูแลความสะอาดหอพักไม่ค่อยดี (กระทรวงศึกษาธิการ. 2504 : 5 - 9)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2516 ประเทือง เกาจี่ (2517 : 102 - 104) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตที่อยู่ประจำหอพักของวิทยาลัยวิชาการศึกษาในส่วนภูมิภาค โดยศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัญหาและความต้องการแต่ละหมวดโดยพิจารณาตามตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

1. เปรียบเทียบตามความแตกต่างระหว่างเพศ

นิสิตชายประสบปัญหาและความต้องการด้านการบริการห้องพัก สวัสดิการ และด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้ปกครองหอพักมากกว่านิสิตหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนความต้องการด้านถนนงานภารโรง ความสัมพันธ์กับเพื่อน กิจกรรมและสันทนาการและด้านความร่วมมือของนิสิตทั้งนิสิตชายและนิสิตหญิงประสบปัญหาและความต้องการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. เปรียบเทียบตามความแตกต่างระหว่างสถานภาพสมรสของบิดามารดา

นิสิตที่บิดามารดามีสถานภาพสมรสต่างกัน ประสบปัญหาและความต้องการด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบตามความแตกต่างระหว่างอาชีพของบิดามารดา

นิสิตที่บิดามารดามีอาชีพต่างกันประสบปัญหาและความต้องการด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เปรียบเทียบตามความแตกต่างระหว่างรายได้ของบิดามารดา

นิสิตที่บิดามารดามีรายได้ต่างกันประสบปัญหาและความต้องการด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. เปรียบเทียบตามความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันประสบปัญหาและความต้องการด้านการบริการห้องพัก สวัสดิการ ความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้ปกครองหอพัก ถนนงานภารโรง ความสัมพันธ์กับเพื่อน และกิจกรรมสันทนาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัญหาและความต้องการด้านความร่วมมือของนิสิตนั้น นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันประสบปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลางประสบปัญหามาก

กว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แต่ไม่พบความแตกต่างของปัญหาระหว่างนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลาง

จากผลงานวิจัยข้างต้นพบสรุปได้ว่า ผู้ที่อยู่หอพักนั้นมักจะประสบกับปัญหามากมาย เช่น ปัญหาด้านความสะดวกสบาย และปัญหาด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้ปกครอง จากสิ่งเหล่านี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักโดยเปรียบเทียบกับนักเรียนไปกลับ

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับมีความวิตกกังวลโดยรวม และความวิตกกังวลแต่ละด้านแตกต่างกัน
2. นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเหมือนกัน มีความวิตกกังวลโดยรวมและความวิตกกังวลแต่ละด้านแตกต่างกัน
3. นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวเหมือนกัน มีความวิตกกังวลโดยรวมและความวิตกกังวลแต่ละด้านแตกต่างกัน
4. นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนเหมือนกัน มีความวิตกกังวลโดยรวมและความวิตกกังวลแต่ละด้านแตกต่างกัน
5. นักเรียนหอพักที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีความวิตกกังวลโดยรวมและความวิตกกังวลแต่ละด้านแตกต่างกัน
6. นักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีความวิตกกังวลโดยรวมและความวิตกกังวลแต่ละด้านแตกต่างกัน
7. นักเรียนหอพักที่มีสภาพของครอบครัวต่างกัน มีความวิตกกังวลโดยรวมและความวิตกกังวลแต่ละด้านแตกต่างกัน
8. นักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวต่างกัน มีความวิตกกังวลโดยรวมและความวิตกกังวลแต่ละด้านแตกต่างกัน

9. นักเรียนหอพักที่มีผลการเรียนต่างกัน มีความวิตกกังวลโดยรวมและความวิตกกังวลแต่ละด้านแตกต่างกัน

10. นักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนต่างกัน มีความวิตกกังวลโดยรวมและความวิตกกังวลแต่ละด้านแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ นักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับของโรงเรียนสุนารีวิทยา จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2530 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวนทั้งหมด 1,465 คน แยกเป็นนักเรียนหอพัก จำนวน 194 คน และนักเรียนไปกลับ จำนวน 1,271 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับของโรงเรียนสุนารีวิทยา ปีการศึกษา 2530 เฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวนทั้งสิ้น 439 คน แยกเป็นนักเรียนหอพัก จำนวน 152 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 78.35 ของจำนวนนักเรียนหอพักที่มีอยู่จริง และนักเรียนไปกลับ จำนวน 287 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 22.58 ของจำนวนนักเรียนไปกลับที่มีอยู่จริง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของแผนกวิจัยสมาคมการศึกษาแห่งชาติ (National Education Association) ซึ่งคำนวณเป็นตารางสำเร็จไว้ในระดับความเชื่อมั่น 95% ($\alpha = .05$) (Krejcie. 1970 : 607 - 610) กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประเภท ของนักเรียน	มัธยมศึกษาปีที่ 1		มัธยมศึกษาปีที่ 2		มัธยมศึกษาปีที่ 3		รวม	
	ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง
นักเรียนหอพัก	81	64	61	48	52	40	194	152
นักเรียนไปกลับ	417	94	424	96	430	97	1,271	287
รวม	498	158	485	144	482	137	1,465	439

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้
 ตอนที่ 1 รายละเอียดบางอย่างเกี่ยวกับตัวนักเรียน ซึ่งจะบอกให้ทราบถึงตัวแปร สภาพแวดล้อม ภูมิหลังของครอบครัว และผลการเรียนของนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความวิตกกังวล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยปรับปรุงคัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ สมัญญา เสี่ยงใส (2521 : ภาคผนวก) สันทัด บุญญาภินันท์ (2520 : ภาคผนวก) และนิภา พงศ์วิรัตน์ (2520 : 28 - 34) ลักษณะของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้านคือ ด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ จำนวนด้านละ 20 ข้อ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้ากลัวเกิดสงคราม		/			
00	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นคนขี้โรค					✓
000	ข้าพเจ้ากลัวการสอบ	/				
0000	ข้าพเจ้ากลัวตกงาน			/		

- ข้อ 0 เป็นตัวอย่างความวิตกกังวลด้านสังคม
 ข้อ 00 เป็นตัวอย่างความวิตกกังวลด้านส่วนตัว
 ข้อ 000 เป็นตัวอย่างความวิตกกังวลด้านการเรียน
 ข้อ 0000 เป็นตัวอย่างความวิตกกังวลด้านอาชีพ

เกณฑ์การให้คะแนน

เมื่อนักเรียนกาเครื่องหมาย " ✓ " ในช่อง

- มากที่สุด ให้ 5 คะแนน
 มาก ให้ 4 คะแนน
 ปานกลาง ให้ 3 คะแนน
 น้อย ให้ 2 คะแนน
 น้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

การสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบเขตของปัญหาที่จะศึกษา
3. สร้างแบบสอบถามความวิตกกังวลเกี่ยวกับด้านสังคม ส่วนตัว การเรียนกับอาชีพ

โดยปรับปรุงคัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ สมัญญา เสี่ยงใส (2521 : ภาคผนวก) สันตัก บุญญาภินันท์ (2520 : ภาคผนวก) และนิภา พงศ์วิรัตน์ (2520 : 28 - 34) มาสร้างแบบสอบถาม ความวิตกกังวลด้านสังคมและด้านการเรียนกับอาชีพด้านละ 33 ข้อ ด้านส่วนตัว 34 ข้อ รวม 100 ข้อ

4. หาคคุณภาพของแบบสอบถาม

4.1 ความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ อาจารย์สังกัดสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรินทร์กรวิโรฒ ประสานมิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต แก้วฉิม หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และอาจารย์ คร.นิยะดา ศรีจันทร์ สังักภาควิชา จิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นผู้ตรวจสอบเพื่อให้ข้อความในแบบสอบถามนั้นครอบคลุมความวิตกกังวลทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านส่วนตัว และด้านการเรียนกับอาชีพ

4.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับที่ทำการวิจัย จำนวน 120 คน ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นำคะแนนมาเรียงจากน้อยที่สุดไปหามากที่สุด แล้วเลือกกลุ่มที่ได้คะแนนสูงออกมา 25% เป็นกลุ่มสูงและกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำออกมา 25% เป็นกลุ่มต่ำ แล้วคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย และคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของแต่ละกลุ่ม แล้วแทนค่าในสูตร t - distribution ถ้าการคำนวณได้ค่า t มากกว่าหรือเท่ากับ 1.75 ถือว่าค่าถามนั้นมีค่าอำนาจจำแนกสูง สามารถนำมาใช้ได้ ได้ค่าต่ำกว่า 1.75 จะต้องตัดทิ้งไป (ส้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 185 - 186) ผลปรากฏว่าได้แบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์กำหนดจำนวน 75 ข้อ คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงและครอบคลุมเนื้อหาไว้ 60 ข้อ ด้านละ 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 1.75 - 5.67

4.3 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการหาความสัมพันธ์กับแบบสอบถามความวิตกกังวลที่มีอยู่แล้วของ สมัญญา เสี่ยงใส (2521 : ภาคผนวก) พบว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรง (Validity Coefficient) 0.712 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้จากข้อ 4.2 มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับและรายด้าน ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) (ส้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 170) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .8992 และค่าความเชื่อมั่นรายด้านดังนี้

- ด้านสังคม .7673
- ด้านส่วนตัว .8680
- ด้านการเรียนกับอาชีพ .8860

วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

1. ขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียน
2. นำแบบสอบถามไปสอบถามนักเรียนตามวันเวลาที่นัดไว้กับโรงเรียน จำนวน 500 ฉบับ
3. นำแบบสอบถามที่นักเรียนตอบแล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์ โดยคัดเลือกเอาฉบับที่สมบูรณ์ ความจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 87.8 ของแบบสอบถามทั้งหมด เสร็จแล้วนำไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การจัดกระทำข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS-X

1. แยกคะแนนตามกลุ่มตัวแปรต้นที่ศึกษา
2. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน ของคะแนนตัวแปรตามตามกลุ่มตัวอย่างในตัวแปรต้น
3. ทดสอบสมมติฐานข้อ 1, 2, 3, 4, 7 และ 8 โดยใช้สถิติที่ทดสอบ (t-test)
4. ทดสอบสมมติฐานข้อ 5, 6, 9 และ 10 โดยใช้สถิติเอฟทดสอบ (F-test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแปรปรวน
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 185 อ้างอิงมาจาก Edwards. 1957 : 152 - 154)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

$\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง

S_L^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) โดยใช้สูตรครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 170 - 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือวัดทั้งฉบับ

2.3 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถาม ใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 70)

$$r_{xy} = \frac{\sum xy}{NS_x S_y}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$x = X - \bar{X}$, $y = Y - \bar{Y}$

S_x แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร X

S_y แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร Y

N แทน จำนวนคน

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวลตามตัวแปรสภาพแวดล้อมและสภาพของครอบครัว โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 85 - 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_1^2/n_1 + S_2^2/n_2}}$$

Degree of freedom จำนวนได้จาก

$$df = \frac{(S_1^2/n_1 + S_2^2/n_2)^2}{\frac{(S_1^2/n_1)^2}{n_1 - 1} + \frac{(S_2^2/n_2)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 95) โดยใช้สูตร

$$F = MS_b / MS_w$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงของ F

MS_b แทน ความแปรปรวน (Mean square) ระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 ถ้าพบว่า F -test มีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยการทดสอบแบบค่าวิกฤตของ คูคีย์ (Tukey's HSD test) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 106 - 113)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
n	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
S^2	แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
SS	แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
df	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
*P	แทน ค่าระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**P	แทน ค่าระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ ตามตัวแปร

ต่อไปนี้

2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.2 สภาพของครอบครัว

2.3 ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อม (หอพักหรือไปกลับ) ตามตัวแปรต่อไปนี้

3.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

3.2 สภาพของครอบครัว

3.3 ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ตอนที่ 4 จัดอันดับความวิตกกังวล 3 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านส่วนตัว และด้านการเรียนกับอาชีพ ของนักเรียนแต่ละสภาพแวดล้อม (หอพักหรือไปกลับ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ ผลปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ

ความวิตกกังวล	นักเรียนหอพัก (n=152)		นักเรียนไปกลับ (n=287)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านสังคม	62.861	94.012	60.183	92.244	2.76**
ด้านส่วนตัว	42.414	139.582	47.352	158.444	-4.07**
ด้านการเรียนกับอาชีพ	57.571	177.652	57.641	157.473	-0.05
รวม	162.864	873.081	164.572	758.313	-0.59

** P < .01

จากตาราง 2 แสดงว่า นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับมีคะแนนความวิตกกังวลด้านสังคมและด้านส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับตามตัวแปรต่าง ๆ

2.1 เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับตามตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ผลปรากฏในตาราง 3 - 5

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ

ความวิตกกังวล	นักเรียนหอพัก (n=29)		นักเรียนไปกลับ (n=53)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านสังคม	64.551	69.332	60.253	77.614	2.19*
ด้านส่วนตัว	45.172	133.653	49.153	181.052	-1.41
ด้านการเรียนกับอาชีพ	60.071	160.282	57.753	167.423	0.79
รวม	169.792	758.381	167.043	901.084	0.42

*P < .05

จากตาราง 3 แสดงว่า นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำมีคะแนนความวิตกกังวลด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคะแนนความวิตกกังวลด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง

ความวิตกกังวล	นักเรียนหอพัก (n=105)		นักเรียนไปกลับ (n=196)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านสังคม	62.823	102.900	60.193	96.262	2.17*
ด้านส่วนตัว	41.174	129.762	46.783	153.214	-3.95**
ด้านการเรียนกับอาชีพ	56.961	186.043	58.052	152.272	-0.68
รวม	160.922	891.032	164.383	726.714	-0.99

**P < .01

*P < .05

จากตาราง 4 แสดงว่า นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง มีคะแนนความวิตกกังวลด้านสังคม และด้านส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ส่วนคะแนนความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

ความวิตกกังวล	นักเรียนหอพัก (n=18)		นักเรียนไปกลับ (n=38)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านสังคม	60.333	79.652	60.034	96.571	0.11
ด้านส่วนตัว	45.222	195.013	47.764	156.291	-0.66
ด้านการเรียนกับอาชีพ	51.113	162.692	55.264	161.500	-1.14
รวม	162.672	900.354	162.891	758.041	-0.03

จากตาราง 5 แสดงว่า นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงมีคะแนนความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

2.2 เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับตามตัวแปร
สภาพของครอบครัว ผลปรากฏในตาราง 6 และ 7

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มี
สภาพของครอบครัวแตกแยก

ความวิตกกังวล	นักเรียนหอพัก (n=14)		นักเรียนไปกลับ (n=29)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านสังคม	61.431	48.882	61.692	114.863	-0.10
ด้านส่วนตัว	42.363	60.554	50.761	195.264	-2.53*
ด้านการเรียนกับอาชีพ	57.294	82.071	56.791	183.382	0.14
รวม	161.071	273.462	169.313	1,067.294	-1.10

* $P < .05$

จากตาราง 6 แสดงว่า นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวแตกแยก
มีคะแนนความวิตกกังวลด้านส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคะแนน
ความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 7 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวไม่แตกแยก

ความวิตกกังวล	นักเรียนหอพัก (n=138)		นักเรียนไปกลับ (n=258)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านสังคม	63.00	98.742	60.013	89.841	2.89**
ด้านส่วนตัว	42.423	148.10	46.971	153.591	-3.52**
ด้านการเรียนกับอาชีพ	57.60	188.012	57.641	153.592	-0.02
รวม	163.00	929.882	163.741	806.783	-0.24

** $P < .01$

จากตาราง 7 แสดงว่า นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวไม่แตกแยก มีคะแนนความวิตกกังวลด้านสังคมและด้านส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

2.3 เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับตามตัวแปร
ผลการเรียนของนักเรียน ผลปรากฏในตาราง 8 - 10

ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มี
ผลการเรียนต่ำ

ความวิตกกังวล	นักเรียนหอพัก (n=9)		นักเรียนไปกลับ (n=34)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านสังคม	61.444	85.281	60.00	48.121	0.44
ด้านส่วนตัว	45.00	83.50	47.381	174.672	-0.63
ด้านการเรียนกับอาชีพ	61.783	81.942	55.321	166.832	1.73
รวม	168.222	486.193	162.712	841.433	0.62

จากตาราง 8 แสดงว่า นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนต่ำ มีคะแนน
ความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ
ที่มีผลการเรียนปานกลาง

ความวิตกกังวล	นักเรียนหอพัก (n=21)		นักเรียนไปกลับ (n=30)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านสังคม	65.382	83.151	59.873	129.642	1.91
ด้านส่วนตัว	46.244	135.192	45.972	126.243	0.08
ด้านการเรียนกับอาชีพ	62.141	157.832	56.772	142.873	1.53
รวม	173.671	785.333	162.60	739.012	1.41

จากตาราง 9 แสดงว่า นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนปานกลาง
มีความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ
ที่มีผลการเรียนดี

ความวิตกกังวล	นักเรียนหอพัก (n=122)		นักเรียนไปกลับ (n=223)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านสังคม	62.522	96.571	60.212	94.80	2.09*
ด้านส่วนตัว	41.571	142.563	47.392	157.892	-4.24**
ด้านการเรียนกับอาชีพ	56.483	184.04	57.932	156.451	-0.98
รวม	160.541	892.662	165.01	744.782	-1.37

**P < .01

*P < .05

จากตาราง 10 แสดงว่า นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนดี มีคะแนนความวิตกกังวลด้านสังคม และด้านส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ส่วนคะแนนความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อม (หอพักหรือไปกลับ) ตามตัวแปรต่าง ๆ

3.1 เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อมตามตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ผลปรากฏในตาราง 11 และ 12

ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน

ความวิตกกังวล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	198.081	2	99.041	1.05
	ภายในกลุ่ม	13,996.734	149	93.938	
	รวม	14,194.816	151		
ด้านส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	445.891	2	222.945	1.58
	ภายในกลุ่ม	21,091.478	149	141.554	
	รวม	21,537.368	151		
ด้านการเรียนกับอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	262.995	2	131.497	0.73
	ภายในกลุ่ม	26,710.630	149	179.266	
	รวม	26,973.625	151		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1,765.378	2	882.689	1.02
	ภายในกลุ่ม	129,154.721	149	866.810	
	รวม	130,920.099	151		

จากตาราง 11 ไม่พบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวล ด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวมของนักเรียนหอพักที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนไปกลับ
ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน

ความวิตกกังวล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	1.137	2	0.569	0.006
	ภายในกลุ่ม	26,378.800	284	92.883	
	รวม	26,379.937	286		
ด้านส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	230.735	2	115.368	0.73
	ภายในกลุ่ม	45,077.105	284	158.722	
	รวม	45,307.840	286		
ด้านการเรียนกับอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	230.572	2	115.286	0.74
	ภายในกลุ่ม	44,394.445	284	156.319	
	รวม	44,625.017	286		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	386.071	2	193.036	0.27
	ภายในกลุ่ม	199,724.361	284	703.255	
	รวม	200,110.432	286		

จากตาราง 12 ไม่พบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวล ด้านสังคม ด้านส่วนตัว
ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ของนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
ต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อมตามตัวแปร
สภาพของครอบครัว ผลปรากฏในตาราง 13 และ 14

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักที่มีสภาพของครอบครัว
ต่างกัน

ความวิตกกังวล	แตกแยก (n=14)		ไม่แตกแยก (n=138)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านสังคม	61.432	48.881	63.00	98.741	-0.76
ด้านส่วนตัว	42.362	60.551	42.422	148.10	-0.03
ด้านการเรียนกับอาชีพ	57.291	82.072	57.60	188.01	-0.12
รวม	161.07	273.462	163.00	929.881	-0.38

จากตาราง 13 แสดงว่า นักเรียนหอพักที่มีสภาพของครอบครัวต่างกัน มีคะแนนความ
วิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวต่างกัน

ความวิตกกังวล	แตกแยก (n=29)		ไม่แตกแยก (n=258)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านสังคม	61.691	114.862	60.01	89.843	0.81
ด้านส่วนตัว	50.762	195.261	46.971	153.592	1.40
ด้านการเรียนกับอาชีพ	56.792	183.381	57.633	153.482	-0.32
รวม	169.313	1,067.294	164.141	725.30	0.82

จากตาราง 14 แสดงว่า นักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวต่างกัน มีคะแนนความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

3.3 เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อมตามตัวแปร
ผลการเรียนของนักเรียน ผลปรากฏในตาราง 15 และ 16

ตาราง 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนหอพัก
ที่มีผลการเรียนต่างกัน

ความวิตกกังวล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	165.215	2	82.608	0.88
	ภายในกลุ่ม	14,029.601	149	94.158	
	รวม	14,194.816	151		
ด้านส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	455.103	2	227.552	1.64
	ภายในกลุ่ม	20,621.785	149	138.401	
	รวม	21,076.888	151		
ด้านการเรียนกับอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	744,651	2	372.325	2.13
	ภายในกลุ่ม	26,080.553	149	175.037	
	รวม	26,825.204	151		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3,396.870	2	1,698.435	1.98
	ภายในกลุ่ม	127,633.341	149	856.599	
	รวม	131,030.211	151		

จากตาราง 15 ไม่พบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวล ด้านสังคม ด้านส่วนตัว
ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวมของนักเรียนหอพักที่มีผลการเรียนต่างกัน

ตาราง 16 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความวิตกกังวลของนักเรียนไปกลับ
ที่มีผลการเรียนต่างกัน

ความวิตกกังวล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	4.742	2	2.371	0.03
	ภายในกลุ่ม	26,043.892	284	91.704	
	รวม	26,048.634	286		
ด้านส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	14.958	2	7.479	0.05
	ภายในกลุ่ม	46,012.477	284	162.016	
	รวม	46,027.436	286		
ด้านการเรียนกับอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	95.472	2	47.736	0.31
	ภายในกลุ่ม	43,328.278	284	152.564	
	รวม	43,423.749	286		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	50.522	2	25.261	0.04
	ภายในกลุ่ม	164,451.472	284	579.055	
	รวม	164,501.993	286		

จากตาราง 16 ไม่พบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว
ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ของนักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนต่างกัน

ตอนที่ 4 จัดอันดับความวิตกกังวล 3 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านส่วนตัว และด้านการเรียนกับอาชีพ ของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อม (หอพักหรือไปกลับ) ผลปรากฏในตาราง 17

ตาราง 17 แสดงคะแนนเฉลี่ยและอันดับความวิตกกังวลแต่ละด้านของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อม

ความวิตกกังวล	นักเรียนหอพัก		นักเรียนไปกลับ	
	$\bar{x}$	อันดับที่	$\bar{x}$	อันดับที่
ด้านสังคม	62.863	1	60.184	1
ด้านส่วนตัว	42.412	3	47.353	3
ด้านการเรียนกับอาชีพ	57.571	2	57.642	2

จากตาราง 17 แสดงว่าทั้งนักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับต่างมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ ความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพ สำหรับความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยที่สุดคือ เป็นอันดับที่ 3

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความวิตกกังวลโดยส่วนรวมและความวิตกกังวลแต่ละด้านระหว่างนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ
2. เพื่อเปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อม (หอพักหรือไปกลับ) ตามตัวแปรภูมิหลังของครอบครัว และผลการเรียนของนักเรียน
3. เพื่อจัดอันดับความวิตกกังวลด้านต่าง ๆ ของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อม (หอพักหรือไปกลับ)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับของโรงเรียนสุรนารีวิทยา ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 439 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบธรรมดา (Simple Random Sampling)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความวิตกกังวล จำนวน 60 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีความเชื่อมั่น 0.8992 และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแบบสอบถามความวิตกกังวลของ สมัญญา เสี่ยงใส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ มาลงรหัสในแบบรายการ เพื่อนำเข้าเครื่องคำนวณ โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X และทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของความวิตกกังวลโดย

1. จำแนกตามสภาพแวดล้อม (หอพักกับไปกลับ) และสภาพของครอบครัว โดยใช้สถิติที่ทดสอบ (t-test)
2. จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และผลการเรียนของนักเรียน โดยใช้สถิติเอฟทดสอบ (F-test)

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับมีความวิตกกังวลด้านสังคม และด้านส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน
2. นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ มีความวิตกกังวลด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความวิตกกังวลด้านส่วนตัวด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง มีความวิตกกังวลด้านสังคมและด้านส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ส่วนความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน
4. นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน
5. นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวแตกแยก มีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

6. นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวไม่แตกแยก มีความวิตกกังวลด้านสังคม และด้านส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

7. นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนต่ำ มีความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

8. นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนปานกลาง มีความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

9. นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนดี มีความวิตกกังวลด้านสังคม และด้านส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ส่วนความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

10. นักเรียนหอพักที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม

11. นักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม

12. นักเรียนหอพักที่มีสภาพของครอบครัวต่างกัน มีความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

13. นักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวต่างกัน มีความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

14. นักเรียนหอพักที่มีผลการเรียนต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม

15. นักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม

16. ทั้งนักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับต่างมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากที่สุด รองลงมาคือความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพ และมีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวเป็นอันดับสุดท้าย

อภิปรายผล

1. เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ พบว่า นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับมีคะแนนความวิตกกังวลด้านสังคม และด้านส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 ในบางส่วน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่านักเรียนหอพักมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากกว่านักเรียนไปกลับ แต่มีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับ สาเหตุที่นักเรียนหอพักมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากกว่านักเรียนไปกลับนั้นอาจเป็นเพราะว่า นักเรียนหอพักต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบของหอพักอย่างเคร่งครัด ไม่มีโอกาสได้ออกไปไหนอย่างอิสระ จึงขาดโอกาสพบบุคคลทั่ว ๆ ไป และขาดความอบอุ่นเนื่องจากไม่ได้อยู่กับบิดามารดา ดังการศึกษาของ ดวงเดือน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก (2524 : 179 - 180) ที่พบว่ากลุ่มวัยรุ่นที่มีปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุดคือ วัยรุ่นที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดา การที่นักเรียนจากบิดามารดามาอยู่หอพัก ทำให้พบกับข้อจำกัดของการอบรมเลี้ยงดู ขาดความผูกพันเป็นพิเศษกับใคร อันเป็นพื้นฐานของการสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ และจิตใจ (จินตนา นทะเปารยะ . 2529 : 9) จึงทำให้นักเรียนหอพักมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากกว่านักเรียนไปกลับ

ส่วนที่นักเรียนหอพักมีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับนั้น อาจเป็นเพราะว่านักเรียนหอพักไม่ต้องเผชิญกับปัญหาครอบครัว เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ดี พ่อแม่ไม่ลงรอยกัน และสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว แต่นักเรียนไปกลับนั้นต้องเผชิญกับสิ่งเหล่านี้อยู่ทุกวัน ดังการศึกษาของ ออร์ (Orr. 1979 : 1907-B) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว และการปรับตัวในด้านมโนภาพแห่งตนและความมั่นคงในอารมณ์ ซึ่งพบว่าเด็กวัยรุ่นมีการปรับตัวในด้านมโนภาพแห่งตน และความมั่นคงในอารมณ์ดี เมื่อสัมพันธภาพในครอบครัวดีด้วย นอกจากนี้ แชเฟอร์ และเบย์เรย์ (Schaefer and Baylay. 1960 : 1 - 6) ก็ได้พบว่า พฤติกรรมของพ่อแม่มีผลต่ออารมณ์ของเด็ก

สำหรับความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพนั้น พบว่า นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ มีความวิตกกังวลไม่แตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะทั้งนักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับ ต่างมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและการสอนเหมือนกันนั่นเอง นอกจากนี้อาจเนื่องมาจากทั้งนักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับต่างอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้นเช่นเดียวกัน ก็น่าจะมีความคาดหวังในการเรียนกับอาชีพที่เหมือน ๆ กัน จากเหตุผลดังกล่าวจึงอาจมีผลทำให้นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ มีความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพไม่แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ ตามตัวแปรต่าง ๆ

2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำและที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง มีคะแนนความวิตกกังวลด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2 ในบางส่วน ส่วนนักเรียนหอพักที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันกับนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับเดียวกัน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า นักเรียนหอพักที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง มีความวิตกกังวลด้านสังคม มากกว่านักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนหอพักที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง ไม่สามารถอำนวยความสะดวก ความเป็นอยู่ ตลอดจนไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการแก้ตนเองได้ดีเท่านักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับเดียวกัน เพราะนักเรียนหอพักต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบของหอพัก และไม่มีโอกาสได้ไปพบปะบุคคลภายนอกมากนัก นอกจากนั้น เขาเหล่านั้นยังต้องคอยเปรียบเทียบฐานะของตนเองกับเพื่อน ๆ ในหอพัก ซึ่งอาจทำให้รู้สึกมีมด้อย จึงอาจทำให้มีปัญหาในการคบเพื่อนในหอพัก ส่วนนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางนั้น ก็จะไม่ต้องประสบปัญหาด้านสังคมมากนัก เพราะอาศัยอยู่กับครอบครัวของตนเอง ไม่มีใครที่จะต้องเปรียบเทียบด้านฐานะ อีกประการหนึ่งนักเรียนไปกลับยังมีโอกาสพบปะกับบุคคลทั่ว ๆ ไปตลอดเวลา ซึ่งอาจมีผลทำให้นักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของ

ครอบครัวปานกลาง สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีกว่านักเรียนหอพักที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับเดียวกัน

ส่วนสาเหตุที่นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะว่านักเรียนหอพักที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงสามารถอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนการของตนเองได้ดีพอ ๆ กับนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับเดียวกัน จึงทำให้สภาพแวดล้อม (หอพักหรือไปกลับ) ไม่มีผลทำให้นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีความวิตกกังวลแตกต่างกันได้ในทุก ๆ ด้าน ซึ่งผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับผลงานของ สปริงเกอร์ (ประทุม แบนสุวรรณ, 59 อ้างอิงมาจาก Springer, 1938) ที่พบว่า ความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็กมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัว กล่าวคือ เด็กที่มาจากบ้านที่ยากจนจะเป็นคนที่ปรับตัวไม่ดี และมีอารมณ์ไม่มั่นคงมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวดี

2.2 สภาพของครอบครัว

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวแตกแยก มีคะแนนความวิตกกังวลด้านส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3 ในบางส่วน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า นักเรียนหอพักที่มีสภาพของครอบครัวแตกแยกมีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวเหมือนกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนหอพักไม่ต้องรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหาซึ่งเกิดจากการแตกแยกของครอบครัว เหมือนกับนักเรียนไปกลับ เพราะนักเรียนหอพักไม่ได้กลับบ้านทุกวัน จึงทำให้ไม่ต้องกังวลทางด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ตลอดจนฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว จึงมีผลทำให้นักเรียนหอพักที่มีสภาพของครอบครัวแตกแยกมีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ออร์. (Orr, 1979 : 1907-B) ที่พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงในอารมณ์ของวัยรุ่น

ส่วนนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวไม่แตกแยก มีคะแนนความวิตกกังวลด้านสังคม และด้านส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3 ในบางส่วน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า นักเรียนหอพักที่มีสภาพของครอบครัวไม่แตกแยก มีความวิตกกังวลด้านสังคมมากกว่านักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวเหมือนกัน แต่มีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวเหมือนกัน สาเหตุที่นักเรียนหอพักที่มีสภาพของครอบครัวไม่แตกแยก มีความวิตกกังวลด้านสังคมมากกว่านักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวเหมือนกัน เพราะนักเรียนหอพักไม่ได้รับความอบอุ่นเหมือนอยู่กับพ่อแม่ที่บ้าน ขาดการผูกพันเป็นพิเศษกับใครอันเป็นพื้นฐานของการสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ และจิตใจ (จินตนา นนทะเปารยะ . 2528 : 9) อันมีผลต่อการวางรากฐานที่สำคัญในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับตัวให้เข้ากับสังคมจึงทำให้นักเรียนหอพักที่มีสภาพของครอบครัวไม่แตกแยก มีความวิตกกังวลด้านสังคมมากกว่านักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวไม่แตกแยก ส่วนนักเรียนหอพักที่มีสภาพของครอบครัวไม่แตกแยก มีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวเหมือนกันนั้น อาจเป็นเพราะนักเรียนหอพักไม่ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ของครอบครัว เช่น สัมพันธภาพภายในครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เพราะแม้ว่าเป็นครอบครัวไม่แตกแยกก็อาจมีปัญหาดังกล่าวได้เช่นกัน ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวอาจมีผลทำให้นักเรียนหอพักที่มีสภาพของครอบครัวไม่แตกแยก มีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับที่มีสภาพของครอบครัวเหมือนกัน

2.3 ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหอพักที่มีผลการเรียนต่ำ และปานกลางมีความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยรวม ไม่แตกต่างกันกับนักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และปานกลาง ต่างยอมรับสภาพทางการเรียนของตนเอง และเนื่องจากทางโรงเรียนได้จัดห้องเรียน

ตามระดับผลการเรียนของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับเดียวกัน เรียนอยู่ห้องเดียวกัน ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนไม่ต้องคิดมากในเรื่องต่าง ๆ จึงทำให้นักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนต่ำและปานกลางมีความวิตกกังวล ด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

สำหรับนักเรียนในกลุ่มที่มีผลการเรียนคือนั้น ปรากฏว่านักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ มีความวิตกกังวลด้านสังคม และด้านส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 4 ในบางส่วน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า นักเรียนหอพักมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากกว่านักเรียนไปกลับ แต่มีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับ สาเหตุที่นักเรียนหอพักที่มีผลการเรียนมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากกว่านักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนในระดับเดียวกันอาจเป็นเพราะว่า นักเรียนที่เรียนคือนักเป็นผู้ที่ชอบคิดมาก ไม่ชอบร่วมกิจกรรม ชอบแยกตัวออกจากเพื่อนฝูง ซึ่งจากบุคลิกลักษณะดังกล่าว ประกอบกับสภาพความเป็นอยู่ของหอพักที่มีกฎระเบียบต่าง ๆ มากมาย ซึ่งทำให้นักเรียนหอพักไม่สามารถไปติดต่อกับบุคคลภายนอกได้อย่างสะดวก นอกจากนี้นักเรียนหอพักยังมีสภาพความเป็นอยู่ที่แออัดมากกว่านักเรียนไปกลับ ซึ่ง ชีววัฒน์ นิจนตร (2526 : 175 - 184) พบว่า วัยรุ่นที่มีความรู้สึกแออัดมาก มีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่าวัยรุ่นที่มีความรู้สึกแออัดน้อย จากสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวอาจมีผลทำให้นักเรียนหอพักที่มีผลการเรียนมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากกว่านักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนคือ ส่วนที่นักเรียนหอพักที่มีผลการเรียนคือ มีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนคือ ก็อาจเป็นเพราะว่านักเรียนหอพักที่เรียนคือนักไม่ค่อยไปพบกับสภาพปัญหาต่าง ๆ ในครอบครัว เพราะไม่ค่อยได้กลับไปอยู่กับครอบครัว ดังที่ ออร์ (Orr. 1979 : 1907-B) ศึกษาพบว่า วัยรุ่นมีการปรับตัวในด้านมโนภาพแห่งตน และความมั่นคงในอารมณ์คือ เมื่อสัมพันธ์ภาพในครอบครัวคือ จึงมีผลทำให้นักเรียนหอพักที่มีผลการเรียนมีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับที่มีผลการเรียนคือ

3. เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อม (หอพักหรือไปกลับ)

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหอพักที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีสภาพของครอบครัวต่างกัน และมีผลการเรียนต่างกัน มีความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 5

7 และ 9 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนหอพักทุกคนมีสภาพความเป็นอยู่ในหอพักที่เหมือนกัน

คือทุกคนได้รับการอบรมเลี้ยงดูภายใต้กฎระเบียบเดียวกัน และไม่ต้องรับรู้เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว จึงทำให้ตัวแปรเหล่านี้ไม่มีอิทธิพลพอที่จะทำให้นักเรียนหอพักมีความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียน กับอาชีพ และโดยรวม แตกต่างกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประเทือง เกาจี่ (2517 : 111 - 112) ที่พบว่า นิสิตหอพักที่บิดามารดามีสถานภาพสมรสต่างกัน รายได้ของบิดามารดาต่างกัน และผลการเรียนต่างกัน ประสบปัญหาและความต้องการด้านการบริการหอพัก สวัสดิการ ความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้ปกครองหอพัก หน่วยงานโรงเรียน ความสัมพันธ์กับเพื่อน และด้านกิจกรรม สันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

ส่วนนักเรียนไปกลับนั้นก็ได้ผลการวิจัยเช่นเดียวกับนักเรียนหอพัก คือ นักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีสภาพของครอบครัวต่างกัน และมีผลการเรียนต่างกัน มีความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนเหล่านี้ต่างอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน คือ ต่างอยู่ในอำเภอเมืองของจังหวัดนครราชสีมา และเรียนอยู่โรงเรียนเดียวกัน จึงทำให้ตัวแปรเหล่านี้ไม่มีอิทธิพลพอที่จะทำให้นักเรียนไปกลับมีความวิตกกังวลด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนกับอาชีพ และโดยรวม แตกต่างกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมใจ ทิณพงษ์ (2512 : 48 - 50) ที่พบว่าวัยรุ่นที่มีความสามารถทางการเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีปัญหาและความต้องการไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ กุลวรรณ วิทยาวงศรุจิ (2526 : 67) ยังพบว่า ระยะวัยรุ่นตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) นั้นมีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน จากปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้อาจมีผลทำให้นักเรียนไปกลับมีความวิตกกังวลไม่แตกต่างกันได้

4. จัดอันดับความวิตกกังวล 3 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านส่วนตัว และด้านการเรียนกับอาชีพ พบว่า ทั้งนักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับต่างมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากที่สุด รองลงมาคือ ความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพ และมีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลัดดาวัลย์ หกสุวรรณ (2518 : 48 - 52) ที่พบว่านักเรียนในโรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร ประสบปัญหาตามลำดับมากไปน้อยคือ ปัญหาสังคม ปัญหาการเรียน และปัญหาส่วนตัว และคล้ายคลึงกับผลการวิจัยของ ลังเกอร์ และเพจ (จีระ

เจริญสุขวิมล. 2527 : 26 อ้างอิงมาจาก Lunger and Page. citing Hurlock. 1949) ที่พบว่า วัยรุ่นมีปัญหาความสัมพันธ์ทางสังคม ที่ลัทธิธรรมจรรยา และศาสนา มากที่สุด ปัญหาในระดับกลาง ได้แก่ การปรับตัวให้เข้ากับการเรียน ปัญหาเกี่ยวกับอนาคต อาชีพ และการศึกษาต่อ ตลอดจนหลักสูตรการสอน ปัญหาที่น้อยที่สุด ได้แก่ ที่อยู่อาศัยและครอบครัว การพักผ่อนหย่อนใจ การเงิน สุขภาพ และพัฒนาการด้านร่างกาย สาเหตุที่มีความวิตกกังวลด้านสังคมมากที่สุด อาจจะเนื่องมาจากสภาพของสังคมไทยในปัจจุบันกำลังอยู่ในระยะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเนื่องจากเด็กวัยรุ่นตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) มักมีอารมณ์รุนแรงจะมีความขัดแย้งกับครู เพื่อน และบุคคลทั่ว ๆ ไปในสังคม ทำให้เด็กรู้สึกว่ามีควมลำบากอย่างยิ่งในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม (Hurlock. 1959 : 264 - 267) นอกจากนี้ วัยรุ่นตอนต้นยังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา โดยเฉพาะทางด้านสังคม ซึ่งมักจะพบว่าเด็กวัยรุ่นนั้นมักจะประสบกับปัญหาการคบกับเพื่อนต่างเพศ และวัยรุ่นยังเป็นวัยที่มักจะสับสนในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ส่วนสำหรับผู้ใหญ่นั้นมักจะคาดหวังในตัวของผู้วัยรุ่นมากจนเกินไป กล่าวคือ มักจะหวังว่าวัยรุ่นต้องมีความสามารถเท่าเทียมกับผู้ใหญ่ ซึ่งจากสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นจึงอาจทำให้ทั้งนักเรียนหอพักและไปกลับต่างมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากที่สุด ส่วนด้านการเรียนกับอาชีพนั้นนักเรียนมีความวิตกกังวลรองลงมา อาจเป็นเพราะว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ยังไม่ค่อยวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียนกับอาชีพมากนัก เพราะนักเรียนส่วนใหญ่มักจะเรียนต่อจนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งก็เป็นเวลาอีกหลายปีกว่าพวกเขาจะต้องไปเผชิญกับการหางานทำ หรือการสอบแข่งขันเพื่อศึกษาต่อและมีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนในวัยรุ่นตอนต้นนี้ยังไม่ต้องรับผิดชอบต่อครอบครัวมากนัก จึงไม่รู้สึกว่าปัญหาต่าง ๆ ของครอบครัวเป็นภาระของตน นอกจากนี้อาจจะเนื่องมาจากวัยรุ่นตอนต้นนี้เคยชินต่อสภาพปัญหาของครอบครัวมาตั้งแต่เด็ก จนไม่เป็นผลให้เกิดความวิตกกังวลมากเท่ากับความวิตกกังวลด้านสังคม และด้านการเรียนกับอาชีพ อีกประการหนึ่งอาจเป็นผลเนื่องมาจากคำสอนของศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ ที่สอนว่า "จงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่" จากเหตุผลดังกล่าวอาจมีผลทำให้ทั้งนักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น มีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวเป็นอันดับสุดท้าย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของตัวแปรสภาพแวดล้อม (หอพักหรือไปกลับ) ของนักเรียนว่ามีผลต่อความวิตกกังวลด้านสังคมและด้านส่วนตัว กล่าวคือ โดยทั่วไปนักเรียนหอพักมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากกว่านักเรียนไปกลับ แต่มีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับ ซึ่งจากผลดังกล่าวน่าจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนานักเรียนของผู้ที่เกี่ยวข้องดังข้อ 1 - 4

1. ในการบริหารหอพัก ทางโรงเรียนควรให้โอกาสแก่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการบริหาร รวมทั้งการวางระเบียบกฎเกณฑ์ของหอพัก โดยมีอาจารย์ผู้ปกครองหอพักเป็นที่ปรึกษา ซึ่งจะทำให้การบริหารหอพักเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2. ทางหอพักควรส่งเสริมกิจกรรมด้านสันตนาการให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักวิธีทำงานร่วมกัน และมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น

3. ทางหอพักควรจัดหาเครื่องใช้หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในหอพักให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน เช่น อุปกรณ์การกีฬา เตาไฟฟ้า อุปกรณ์สำหรับทำความสะอาดหอพัก ฯลฯ

4. ครูอาจารย์และผู้ปกครองนักเรียน ควรส่งเสริมการปกครองนักเรียน โดยอาศัยหลักจิตวิทยา ควรใกล้ชิดกับนักเรียน เป็นกันเองกับนักเรียน ให้การยอมรับ และสนับสนุนในทางที่ถูกต้อง ควรลดจนใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา เพื่อลดความวิตกกังวลของนักเรียน

5. จากผลการวิจัยพบว่า ทั้งนักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับต่างมีความวิตกกังวลด้านสังคมสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม ตลอดจนจัดกิจกรรมทางสังคมให้นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรได้มีการทำวิจัยเกี่ยวกับความวิตกกังวลของนักเรียนหอพัก เปรียบเทียบกับนักเรียนไปกลับในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. ควรได้มีการทำวิจัยเกี่ยวกับความวิตกกังวลของนักเรียนหอพัก เปรียบเทียบกับนักเรียนไปกลับตามตัวแปรอื่น ๆ เช่น ลำดับที่การเกิด อาชีพของพ่อแม่ การศึกษาของพ่อแม่

3. ควรได้มีการทำวิจัยเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ความคิดสร้างสรรค์ และจริยธรรมของนักเรียนหอพัก เปรียบเทียบกับนักเรียนไปกลับ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุลวรรณ วิทยาวงศ์จุ. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัว. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2526. อักสำเนา.
- จินตนา นนทะเปารยะ. "แนวทางและการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและพัฒนาเด็ก : เด็กกำพร้า เด็กเร่ร่อน เด็กพิการ." เอกสารสมมนา. 7 สิงหาคม 2529. อักสำเนา.
- จีระ เจริญสุขวิมล. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครปฐม. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2527. อักสำเนา.
- ชีรวัฒน์ นิจนตร. สภาพเชิงจิต-สังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2526. อักสำเนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจณปัจฉนิก. จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงานวิจัยฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2520. อักสำเนา.
- _____. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิต และจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น. รายงานวิจัยฉบับที่ 26. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2524. อักสำเนา.
- ทิพาวรรณ จันทรพิบูลย์. ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2510. อักสำเนา.
- นวลละออ สุภาพล. จิตวิทยาอปกติ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2523.
- นิภา พงศ์วิรัตน์. การศึกษาปัญหาทางสังคมของเด็กวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคกลาง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2520. อักสำเนา.

- ประทุม แป้นสุวรรณ. การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการเรียน สังคม และส่วนตัวของนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนเทศบาลและโรงเรียนนอกเขตเทศบาลในจังหวัดสิงห์บุรี. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.
- ประเทือง เกาจี. การศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตที่อยู่ประจำหอพักของวิทยาลัยวิชาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2516. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- ประสัท อิศรปริศา. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กราฟิกอาร์ต, 2522.
- ปราณี รามสูต. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : รุ่งวัฒนา, 2528.
- พวงเพ็ญ เจียมบุญฤทธิ. เปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยกับการฝึกสอนของนักศึกษาพยาบาล. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- ไพฑูริย์ อินทริวิชา. การศึกษาถึงความต้องการและปัญหาในการปรับปรุงตัวของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิตแบบประสม วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2510. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511. อัดสำเนา.
- รุจ วังษ์. "ปัญหาการหย่าร้างในครอบครัว." วารสารประชาศึกษา. ฉบับวันที่ 1 ธันวาคม 2514.
- ลออ หุตางกูร. "กระบวนการสร้าง-จิตสร้าง." ธรรมชาติของมนุษย์หลักร่วมแนวใหม่สำหรับพยาบาล ตอนที่ 2. 2522. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2528.

- ลัดดาวัลย์ ทดสุวรรณ. การเปรียบเทียบปัญหาการเรียน สังคม และส่วนตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กับโรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.
- ลาวัลย์ ส่งสกุล. การสำรวจสาเหตุที่ทำให้เด็กวัยรุ่นไม่มีความสุข. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506. อัดสำเนา.
- วัฒนา พุ่มเล็ก. การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ กับนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513. อัดสำเนา.
- วิจารณ์ วิชัยยะ. คู่มือทางการแพทย์เรื่องโรคประสาทและการรักษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2523.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หอพักนักเรียน. โรงเรียนการช่างวุฒศึกษา (แผนกการพิมพ์), 2504.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. คู่มือการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. 2521.
- สมใจ ทิดพงษ์. การศึกษาค้นคว้าปัญหาและความต้องการของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ที่อยู่ในวิทยาลัยครูส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2512. อัดสำเนา.
- สมทรง สุวรรณเลิศ. "ปัญหาทางการเรียนในโรงเรียน." วารสารชมรมจิตวิทยาคลินิก. 3(1) : 2 - 3; ธันวาคม 2514.
- สมศรี เชื้อศิริ. สนทนากับผู้ป่วยจิตเวช. กรุงเทพมหานคร, 2521
- สมศักดิ์ บรรเทงสุข. การสำรวจปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2509 ในโรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511. อัดสำเนา.

- สมัญญา เสียงใส. ความวิตกกังวลและวิธีลดความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- สันทัก บุญญาภินันท์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจเรียนกับความวิตกกังวลในการ
เรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ชั้นระดับ 4 เปรียบเทียบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.
 ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
 อัดสำเนา.
- สุภา มาลากุลฯ. "สุขภาพจิตของเด็กนักเรียน." การอบรมครูแนะแนวรุ่น 1. กองแนะแนว
 กรมวิชาการพระนคร, 2518.
- สุวณีย์ ตันพิพัฒนานันท์. การพยาบาลจิตเวช. มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษร
 สัมพันธ์, 2522.
- อำพล โอ่งเกลือบ. ความวิตกกังวล ความสามารถในการอ่าน และลักษณะอื่นบางประการของ
บุคลิกภาพ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร,
 2515. อัดสำเนา.
- Basowitz, Harold and others. Anxiety and Stress. New York McGraw-Hill,
 1955.
- Blumenfield, Micheal. "The Psychology Reaction to Physical Illness."
Understanding Human Behavior in Health and Illness. The William
 and Wilkins Company, 1977.
- Cattell, R.B. and Scheier, I.H. The Meaning and Measurement of
Neuroticism and Anxiety. New York, The Ronald Press Company,
 1961.
- English, Horace B. and English Ava Champancy. A Comprehensive Dictionary
of Psychological and Psychoanalytical Term. London Longmans Green
 and Co., 1958.
- Feldhusen, John F. and Thurstone, John R. "Personality and Adjustment
 of High and Low Anxious Children," Journal of Education Research.
 Vol. 57, 1964.
- Frost, Joe L. Early Childhood Education Rediscovered : Reading. New
 York, Holt Rinchart and Winston Inc., 1968.
- Garrison Karl C., Kingston Albert J. and Mcdonald Arthur S. Educational
Psychology. Vakils Feffer and Simons Private Ltd., 1964.

- Harte and Labourne, Mary, Sister. "Anxiety and Defensiveness as Related to Measurable Intelligence and Scholastic Achievement of Selected Institutionalized Children." Dissertation Abstract. 27(8) : 884-A, 1967.
- Hughes, John M. "Anxiety." Nursing Mirror. March, 1971.
- Hurlock, Elizabeth B. Developmental Psychology. McGraw Hill, New York, 1959.
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. "Determining Sample Size for Research Activities." Educational and Psychological Measurement. 3 : 607 - 610; Autumn, 1970.
- Levitt, Eugene E. The Psychology of Anxiety. New York, Bobbs-Morrill Company, Inc., 1967.
- Lindgren, Henry C. Educational Psychology in Classroom. Tokyo, Charles E. Tuttle Company, 1950.
- Linn, Louis. "Clinical Manifestations of Psychiatric Disorder." Comprehensive textbook of Psychiatry. Vol. 1 3rd, ed., Baltimore William & Wilkins Co., 1980.
- Luckman, Joan and Sorenson, Karen. Medical Surgical Nursing A Psychophysiological Approach. Philadelphia, W.B. Saunders Company, 1974.
- Manley, Merlin John. "An Investigation of Developmental Trends in Anxiety in Grade 7-12." Dissertation Abstract. 29(2) : 3876-A; May, 1969.
- Meissner, William W. "Theories of Personality and Psychopathology Classical Psychoanalysis." Comprehensive textbook of Psychiatry. Vol. 1 3rd, ed., Baltimore, William & Wilkins, 1980.
- Nutt, Monna La Vella. "Analysis of Student and Teacher Recording of Adolescent Problems." Dissertation Abstracts International. 33 : 650-A; August, 1972.
- Orr, Kelly Kent. "The Relationship of Perceived Family Interpersonal Compatibility to Adolescent Adjustment." Dissertation Abstracts International. 40 : 1907-B; August, 1979.
- Phelps, Neal Robert. "Teacher and Student Perception of Problems of Adolescents in A Rural Kansas School District." Dissertation Abstracts International. 33 : 3303-4; January, 1973.
- Rouhani, Graene C. "Understanding Anxiety." Nursing Mirror. March, 1978.

- Schaefer and Baylay. "Consistency of Maternal Behavior from Intancy to Preadolescence." Journal of Abnormal Social Psychology. 61 : 1-6; January, 1960.
- Springer, N.N. "The Influence of General Social Status on The Emotional Stability of Children." Pedagogo Sem. 1938.
- Stanger, R. "The Relation of Personality to Academic Aptitude and Achievement." Journal of Educational Psychology. 1953.
- Stevenson, R.E., Adam, B. "Effect of Anxiety of Timed and Untimed Intelligence Test." Journal of Personality. 32, 1969.
- Stien, Maurico R. and Others. Identity and Anxiety. Toronto, Collier, Macmillan, Canado, Ltd., 1957.
- Strang, Ruth. The Adolescent Views Himself. New York McGraw-Hill, 1957.
- Sudchai Laosunthara. A Survey of Pupil Needs and Problems in a Boy and a Girl Secondary Schools in Bangkok Thailand. Master's Thesis. The Ohio State University, 1951. Typed.
- Wrenn, C.G. Student Personel Work in College. The Ronal Press Company, New York, 1951.

ภาคผนวก

- แบบสอบถามความวิตกกังวล
- ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความวิตกกังวล
- ตารางแสดงเกณฑ์ในการจำแนกนักเรียนตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

คำชี้แจง

การตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียนเอง และโรงเรียนสุนารีวิทยาของเราจึงขอให้นักเรียนตอบตามความจริงที่สุด เพราะไม่มีคำตอบใดที่ผิด และคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บเป็นความลับ

ข้อควรปฏิบัติ

1. ข้อสอบมี 2 ตอน ตอนที่ 1 มี 5 ข้อ ตอนที่ 2 มี 60 ข้อ กรุณาทำทั้ง 2 ตอน
2. ตอบทุกข้อ ข้อละ 1 คำตอบ เพราะถ้าเว้นแม้แต่ข้อเดียวก็จะเสียทั้งฉบับ
3. ตอบจากความรู้อันแท้จริง

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว

จงกาเครื่องหมาย / ในช่อง [] ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน โดยตอบข้อละ 1 คำตอบ

ตัวอย่าง

ข้อ 0. เพศของนักเรียน

[] ชาย

[✓] หญิง

ข้อ 1. ประเภทของนักเรียน

[] นักเรียนหอพัก คือ อยู่หอพักของโรงเรียน

[] นักเรียนไปกลับ

ข้อ 2. รายได้ต่อเดือนของครอบครัว (รวมรายได้พ่อและแม่)

[] 0 - 3,000 บาท

[] 3,001 - 8,000 บาท

[] 8,001 บาทขึ้นไป

ข้อ 3. รายได้ในข้อ 2. ใช้เลี้ยงคนกี่คน

[] 1 - 3 คน

[] 4 - 7 คน

[] 8 คนขึ้นไป

ข้อ 4. สภาพของครอบครัว

[] มีแต่พ่อหรือแม่หรือไม่มีทั้งพ่อและแม่

[] พ่อและแม่อยู่ด้วยกัน

ข้อ 5. เกรดเฉลี่ยของเทอมที่ผ่านมา

☐ ต่ำกว่า 2.00

☐ 2.00 - 2.50

☐ มากกว่า 2.50

ตอนที่ 2

แบบสอบถามความรู้สึก

จงกาเครื่องหมาย / ในช่อง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เพียงข้อละ 1 ช่อง
 มากที่สุด หมายถึง มีความรู้สึกมากที่สุด เช่น กลัวมากที่สุด กังวลใจมากที่สุด อาย
 มากที่สุด ฯลฯ

มาก หมายถึง มีความรู้สึกเช่นนั้นมาก

ปานกลาง หมายถึง มีความรู้สึกเช่นนั้นพอประมาณ

น้อย หมายถึง มีความรู้สึกเช่นนั้นน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง มีความรู้สึกเช่นนั้นน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ระดับความรู้สึก

ข้อที่	ข้าพเจ้ารู้สึก ...	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0.	กลัวครูตี	/				
00.	กลัวหัวใจที่เกิดมาชี้เหว่				/	

ระดับความรู้สึก

ข้อที่	ข้าพเจ้ารู้สึก ...	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ว่าเพื่อนในห้องไม่ค่อยจริงจังกับข้าพเจ้าเลย					
2.	กลัวว่าเพื่อนจะไม่รัก					
3.	อายเมื่อคุยกับเพื่อนชาย					
4.	ว่าทำความผิดเมื่อเที่ยวตามลำพังกับเพื่อนชาย					
5.	หงุดหงิดเมื่อโกรธกับเพื่อน					
6.	ว่าครูเข้มงวดเกินไป					
7.	น้อยใจที่ครูรักเพื่อน ๆ มากกว่า					
8.	ไม่สบายใจเมื่อถูกครูดุ					
9.	ตกใจเมื่อเดินสวนทางกับครู					
10.	หงุดหงิดเมื่อไม่ได้ทำบุญ					
11.	กังวลที่คนรอบๆ เปรียบคนจน					
12.	ไม่สบายใจในเรื่องระบบเส้นสาย					
13.	กลัวว่าเกย์ในเมืองไทยจะมากขึ้น					
14.	กลัวว่าโจรผู้ร้ายจะเต็มเมือง					
15.	เสียใจที่ผู้ใหญ่ไม่ฟังความคิดเห็นเด็ก					
16.	กลุ้มใจที่ไม่รู้จะช่วยรักษาวัด ธรรมไทยได้ อย่างไร					
17.	โกรธที่วัฒนธรรมตะวันตกทำลายวัฒนธรรมไทย					
18.	ไม่สบายใจที่ได้ยินใครว่าวัฒนธรรมไทยล้าสมัย					
19.	กลุ้มใจที่ไม่รู้จะช่วยบ้านเมืองได้อย่างไร					
20.	หงุดหงิดที่ไม่รู้เรื่องการเมือง					

ระดับความรู้สึก

ข้อที่	ข้าพเจ้ารู้สึก ...	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
21.	ไม่พอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง					
22.	กลุ้มใจที่ไม่สวยเหมือนคนอื่น					
23.	อายเพื่อนเมื่อน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ					
24.	อายเมื่อเดินกับเพื่อนที่สวยกว่า					
25.	เสียใจที่เกิดมาซ้ำเผล่					
26.	โกรธที่พ่อแม่ไม่ค่อยฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า					
27.	ไม่พอใจที่พ่อแม่เข้มงวดเกินไป					
28.	ไม่เป็นอิสระเลยถ้าอยู่บ้าน					
29.	น้อยใจถ้าถูกพ่อแม่ดุว่า					
30.	ว่าพ่อแม่ไม่เข้าใจข้าพเจ้าเลย					
31.	กลุ้มใจที่เกิดมาจน					
32.	เศร้าที่ไม่มีเงินซื้อหนังสือ					
33.	กลุ้มใจที่ไม่รวยเหมือนคนอื่น					
34.	อึดอัดใจที่อยากได้อะไรก็ไม่มีเงินซื้อ					
35.	อายถ้าเพื่อนมาเห็นบ้าน					
36.	เสียใจถ้าไม่มีห้องส่วนตัว					
37.	อยากมีบ้านสวย ๆ					
38.	ชอบคิดมากจนนอนไม่หลับ					
39.	ว่าตนเองโชคร้ายที่ไม่ค่อยมีใครรัก					
40.	ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง					
41.	กลัวว่าจะเรียนไม่ทันเพื่อน					

ระดับความรู้สึก

ข้อที่	ข้าพเจ้ารู้สึก ...	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
42.	กลัวว่าครูจะถามคำถามในห้องเรียน					
43.	ไม่อยากไปทำเลขนกระดานดำ					
44.	โกรธเมื่อเพื่อนได้คะแนนมากกว่า					
45.	ไม่อยากมาโรงเรียนเพราะเรียนไม่รู้เรื่อง					
46.	กลุ่มใจที่ครูสอนไม่รู้เรื่อง					
47.	กลัวว่าครูจะทำโทษเวลาตอบผิด					
48.	กลัวว่าเรียนตามเพื่อนไม่ทัน					
49.	กังวลใจเกี่ยวกับคะแนน					
50.	หงุดหงิดที่ครูให้ความรู้มากเกินไป					
51.	โกรธที่ครูสอนเร็ว					
52.	กลัวว่าจะสอบเรียนต่อไม่ได้					
53.	กลัวว่าเรียนจบแล้วจะตกงาน					
54.	กังวลใจว่าไม่รู้จะมีอาชีพอะไรดี					
55.	กลัวว่าจะมีอาชีพที่ตนเองไม่ชอบ					
56.	ว่าอนาคตเป็นสิ่งที่น่ากลัว					
57.	กลัวว่าจะไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ					
58.	กลัวว่าในอนาคตจะลำบาก					
59.	กลัวว่าในอนาคตจะมีอาชีพที่ไม่มีเกียรติ					
60.	กลัวว่าจะไม่ได้ศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง					

ตาราง 18 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความวิตกกังวล

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.48	21	4.38	41	1.90
2	4.38	22	4.24	42	3.04
3	3.67	23	4.85	43	2.23
4	1.77	24	3.85	44	2.82
5	2.87	25	4.28	45	2.56
6	2.50	26	4.00	46	2.38
7	2.65	27	5.67	47	4.44
8	2.71	28	4.14	48	1.90
9	1.76	29	4.70	49	2.39
10	2.09	30	4.27	50	1.75
11	3.04	31	4.87	51	2.12
12	3.03	32	2.67	52	2.92
13	1.87	33	3.37	53	3.87
14	2.41	34	3.53	54	4.04
15	1.90	35	2.39	55	3.34
16	1.92	36	3.60	56	3.19
17	1.94	37	3.72	57	2.60
18	2.97	38	4.15	58	4.05
19	2.35	39	5.56	59	3.17
20	3.67	40	2.50	60	3.15

ตาราง 19 แสดงเกณฑ์ในการจำแนกนักเรียนตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

รายได้ จำนวนคนในครอบครัว	รายได้		
	ต่ำกว่า 3,000 บาท	3,001-8,000 บาท	8,001 บาทขึ้นไป
1 - 3 คน	7 คะแนน	8 คะแนน	9 คะแนน
4 - 7 คน	4 คะแนน	5 คะแนน	6 คะแนน
8 คนขึ้นไป	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน

ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ คือ ได้คะแนน 1 - 4 คะแนน
 ฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง คือ ได้คะแนน 5 - 6 คะแนน
 ฐานะทางเศรษฐกิจสูง คือ ได้คะแนน 7 - 9 คะแนน

การศึกษาความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับ
ของโรงเรียนสุรนารีวิทยา

บทคัดย่อ

ของ

ลักษณี่ จรจรัสโสฬส

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2531

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ (1) เปรียบเทียบความวิตกกังวลระหว่างนักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับ (2) เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อม (หอพักหรือไปกลับ) ตามตัวแปรภูมิหลังของครอบครัวและผลการเรียนของนักเรียน และ (3) จัดอันดับความวิตกกังวลด้านต่าง ๆ ของนักเรียนในแต่ละสภาพแวดล้อม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 439 คน จากโรงเรียน สุรนารีวิทยา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความวิตกกังวล จำนวน 60 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8992

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต การทดสอบแบบที และการทดสอบแบบเอฟ

ผลการวิจัยคือ :

โดยทั่วไปนักเรียนหอพักมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากกว่า และมีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ นักเรียนหอพักมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากกว่านักเรียนไปกลับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง นักเรียนหอพักมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากกว่าและมีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับมีความวิตกกังวลในแต่ละด้านและโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาสภาพของครอบครัวพบว่า ในกลุ่มที่มีสภาพของครอบครัวแตกแยก นักเรียนหอพักมีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในกลุ่มที่มีสภาพของครอบครัวไม่แตกแยก นักเรียนหอพักมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากกว่าและมีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาผลการเรียนของนักเรียนในกลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำและปานกลาง นักเรียนหอพักกับนักเรียนไปกลับมีความวิตกกังวลในแต่ละด้านและโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน และในกลุ่มที่มีผลการเรียนดี นักเรียนหอพักมีความวิตกกังวลด้านสังคมมากกว่าและมีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนไปกลับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ไม่ว่านักเรียนหอพักหรือนักเรียนไปกลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน สภาพของครอบครัวต่างกัน และผลการเรียนของนักเรียนต่างกัน ต่างก็มีความวิตกกังวลในแต่ละด้านและโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน

ทั้งนักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับต่างก็ให้อันดับอย่างเดียวกันของความวิตกกังวลด้านต่าง ๆ ซึ่งเรียงตามลำดับดังนี้ ความวิตกกังวลด้านสังคมอันดับที่ 1 ความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพอันดับที่ 2 และความวิตกกังวลด้านส่วนตัวอันดับที่ 3

**A STUDY OF ANXIETY OF DORMITORY AND NON-DORMITORY
STUDENTS AT SURANAREEWITAYA SCHOOL**

AN ABSTRACT

BY

LUCKSANEE JONJARUNSOLOS

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University**

October 1988

The purposes of this research were (1) to compare the anxiety between dormitory and non-dormitory students, (2) to compare the anxiety of the students in each environment (dormitory or non-dormitory) according to their parents' background and academic achievement and (3) to rank the three areas of anxiety of the students in each environment. A sample of four hundred and thirty nine children were randomly drawn from Suranareewitaya School.

The instrument employed in this study was an anxiety questionnaire consisting of 60 items, which was constructed by the investigator. The reliability coefficient of the questionnaire was 0.8992.

Mean, t-test and F-test were computed in the analysis of the data.

The findings were as follows:

In general, dormitory students showed more social anxiety and less personal anxiety than non-dormitory students. In low economic group, dormitory students showed more social anxiety than non-dormitory students. In middle economic group, dormitory students showed more social anxiety and less personal anxiety than non-dormitory students. In high economic group, there was no significant difference in each and overall area of anxiety. In a broken home group, dormitory students showed less personal anxiety than non-dormitory students. In a non broken home group, dormitory students showed more social anxiety and less personal anxiety than non-dormitory students. In low and middle achievement groups, there was no significant difference in each and overall area of anxiety. In high achievement group, dormitory students

showed more social anxiety and less personal anxiety than non-dormitory students.

Either dormitory students or non-dormitory students with differences in economic backgrounds, status of family and academic achievement showed no significant difference in each and overall area of anxiety.

Both dormitory and non-dormitory students gave the same rank order to the three areas of anxiety. They ranked social anxiety, learning and career planning anxiety and personal anxiety, first, second and third respectively.